

1

Láthatár

Románnyelv-tanítás
magyarbarát változatban –
Kerekes Edit írása

3

Láthatár

Van igazgatója
a katolikus gimnáziumnak

6

Láthatár

Osztályok szűnnek meg
a csökkenő gyereklétszám
miatt –
Pap Melinda írása

10

Tanterem

Honismereti „recepteskönyv”
és élménypedagógia –
Kiss Előd Gergely írása

11

Láthatár

Összefogás a kommandói
iskola újjáépítéséért –
Bíró Blanka írása

21

Láthatár

Miben segíthet
az iskolaorvos? –
Dr. Gáll Anna írása

22

Tanárszemmel

Szalárdi hagyományörző
kisdíjak Brüsszelben –
Kőrösi Mária írása

23

Hivatalos

4

Portré

Ne csak az idegenből jövő számára
legyen kuriózum –
Dénes Gabriella beszélgetése
Dimény-Haszmann Orsolyával,
a csernátoni Haszmann Pál Múzeum
muzeológusával

14

Tanterem

Az én váram az én hazám című
hadtörténeti rajzpályázatról –
Baki Szmalter Györgyi írása

18

Magánterület

Iskoláim –
Nagy Attila írása

8

Diákszemmel

Robotépítésben az élmezőnyben –
nagyváradai diákok Indiában –
Szatmári Bence írása

16

Diákszemmel

„Katicabogárnak öltözöm,
mert az a kedvenc rovarom” –
a marosvásárhelyi Bolyai Farkas
Elméleti Líceum előkészítő
osztályosainak véleménye

20

Tanterem

Elektromoshulladék-gyűjtő
gyergyói kisdíjak –
Baricz-Tamás Imola írása

12.

A 60 éves Napsugár gyermeklap köszöntése

2017

2.

SZÁM

MAGYAR KÖZOKTATÁS

ROMÁNIAI MAGYAR OKTATÁSI FIGYELŐ

2017. FEBRUÁR • 2. SZÁM

• RAJZ: KUBANDA HANGA BORÓKA, 2. OSZTÁLYOS

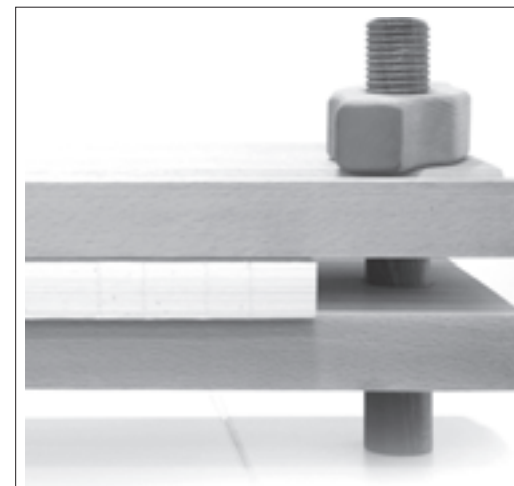
ISSN 2065-9725

- Tanárszemmel
- Diákszemmel
- Szülői szemmel
- Lélekjelenlét
- Tanterem
- Láthatár
- Óvoda
- Fotóriport
- Hivatalos
- Vakáció
- Iskola és kultúra
- Pályáz(z)atok
- Magánterület
- Térkép

**Rendelje meg online
a Magyar Közoktatást
a 2017-es évre**
www.comunitas.ro/mkorendeles

**erdélyi magyar
könyvek egy térben**

I D E A
K Ö N Y V T É R

RO-400193 Kolozsvár • Tordai út 4. szám • 0747 11 22 64 • www.ideakonyvter.ro • facebook.com/ideakonyvter

Kedves pedagógusok, jövőbeli szerzők!

A Communitas Alapítvány által kiadott *Magyar Közoktatás* együtt szerkesztjük az olvasókkal, sok figyelemfelkeltő, gondolatébresztő írást kapunk pedagógusoktól, szülőktől egyaránt. Továbbra is helyet szeretnénk adni a lap hasábjain a pedagógusok, oktatási szakemberek, szülők és diákok konstruktív véleményének, az oktatást érintő problémák felvázolásának és természetesen a megoldáskeresésnek.

Kérjük, írjanak véleményanyagot a következő témákban:

- **Tantárgyam és diákjaim – sikerélmények és buktatók az oktatásban**
- **Az információátadástól a kreativitásra nevelésig**

Várjuk írásait az mko@communitas.ro e-mail címre.

Eredményes munkát és kitartást kívánunk: A Magyar Közoktatás szerkesztősége

www.comunitas.ro

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://communitas.ro/main/kozoktatas> webcímen.

 www.facebook.com/magyarkozoktatas

Megrendeléseiket a www.comunitas.ro/mkorendeles webcímen mko@communitas.ro e-mail címen vagy a 0264-44-14-01-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redakția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András
Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér
Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia
Telefon: 0040-264-44-14-01
e-mail: mko@communitas.ro
Redakția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogató:

Románnyelv-tanítás magyarbarát változatban

Tucatnyinál több tantárgy kapott új tantervet az 5–8. osztályban. Sokéves küzdelem után a román is, amelyet ösztől a magyar tagozatos ötödikesek végre talán nem anyanyelvként tanulhatnak.

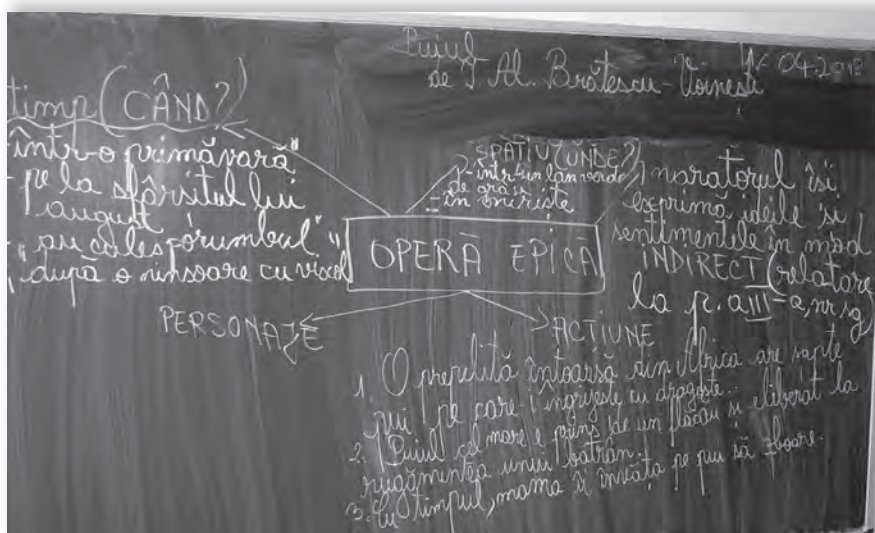
Az új román tanterv mind a román, mind a magyar nemzetiségű diákok esetében jelentős módosításokat tartalmaz: egész sor kortárs művet visz be a tanórára a klasszikusok „rovására”. Továbbá tucatnyi nem román szerző művét javasolja, közülük több az irodalom és a ponyva határán táncol, vagy legalábbis a szakma még nem tudta eldönteni, hogy hova is sorolja azokat – gondolok itt például olyan kötetekre, mint a Harry Potter sorozat vagy *A gyűrűk ura*, amelyek világszerte gyermekek százezreit szoktatták rá/vissza az olvasásra. De blogbejegyzések, különféle internetes szövegek, szakszövegek, újságcikkek is ott lesznek a románórákon – és mindez igazán természetes, hiszen ebben a négy évben a diákok a műfajokról tanulnak, tehát annál jobb, minél többféle, minél változatosabb szövegtípussal találkozhatnak.

A képességvizsga is más lesz 2021-ben

Annak, hogy például Ion Creangă neve nem szerepel az ajánlott szerzők között (de nem is tiltják!), a magyar gyermekek azért is örülhetnek, mert akkor még többnyire csökevényes román nyelvi ismereteiket tekintve számukra a Creangă kétségtelenül hangulatos szövegekben hemzsegő regionalizmusok és archaizmusok nem egyebek sziszifuszi küzdelemnél, és a kommunikációra alkalmas román nyelvi tudás gyarapítását illetően szinte csak annyit érnek, mint a falra hányt borsó. „Amikor a magyar anyanyelvű diákoknak készített külön tantervről beszélünk, akkor két szempontot kell figyelembe vennünk: egyrészt a román nyelv „nem anyanyelvként” való tanulását, amely sokkal inkább szolgálja a román nyelvet beszélőkkel folytatott kommunikációhoz szükséges készségek és ismeretek elsajátítását, valamint a sikeres szakaszáró vizsgához szükséges ismeretek elsajátítását. Amennyiben csak a kommunikációs készségek elsajátítását tartjuk szem előtt, véleményem szerint az új tanterv a diákok számára sokkal kedvezőbb. Mindaddig, amíg a vizsga-

anyag egyforma, az eltérő tantervek a magyar diákokat hátrányos helyzetbe hozzák. Tekintve, hogy ezek a módosítások a kommunikációs képességek fejlesztését segítik elő, az lenne ter-

jóváhagyást is nyertek. A február közepéig szakmai közvitára bocsátott tervezetek jóváhagyásáról március elsejéig döntés születik. Egyébként új tanterv készült tucatnyinál több

• Remélhetőleg az 5–8. osztályosok számára is könnyebb lesz a román tanulás

mészetes, hogy ennek megfelelően folytonosság és megkülönböztetés legyen az iskolai szakaszáró vizsgák szintjén is” – nyilatkozta a kolozsvári Szabadság napilapnak Tiutiu Grațela nagyenyedi romántanárnő, a Bethlen Gábor Kollégiumban évtizede tanító pedagógus.

Király András oktatásügyi államtitkár szerint a vizsga miatt nincs ok aggodalomra, ugyanis azok az ötödikesek, akik ősszel már az új tanterv alapján vághatnak neki a román tanulásnak, 2021-ben az új követelményekkel szervezett képességvizsgán vesznek részt, amelynek részleteit az államtitkár szerint már szeptemberig kidolgozzák, akárcsak az új ötödikes tankönyvet. Király András egyébként azt mondta, hogy a 2011-ben elfogadott tanügyi törvény után rövidesen, már 2012-re elkészültek a magyar tagozat 1–12. osztályainak a tantervei, amelyek minimális módosításokkal

tantárgyból: a román és magyarságtörténelem mellett olyan tárgyakból is, amelyek esetében a magyar és román tagozatos gyermekek azonos tananyagon dolgoznak, így például matematikából, fizikából, informatikából, kémiából, földrajzból, biológiából, tornából, idegen nyelvekből, latinból, történelemből, rajzból stb.

A román tantervet illetően vállalt paradigmaváltásban úgy tűnik, jelentős szerepe van annak a felismerésnek, hogy a hazai diákok soraiban végzett különféle nemzetközi kompetenciamérések (pl. PISA) egybehangzóan jelzik: a tanulók „életrevaló” tudásán javítani kellene. Ezért a románóra új tantervei interdiszciplináris és transzdiszciplináris megközelítésben a szövegértésre és kommunikációfejlesztésre helyezik a hangsúlyt, az Európai Parlament élethosszig tartó tanulást szorgalmazó ajánlásainak figyelembe vételével – olvasható a

tanterv bevezetőjében. Ennek olyan 21. századi polgárt kellene eredményeznie, aki rugalmasan képes alkalmazkodni a gyorsan változó világhoz, amelynek egymástól távoli részei a globalitásban ezer szállal összekapcsolódnak, ugyanis képes lesz anyanyelvén és idegen nyelveken kommunikálni, digitális készségekkel rendelkezik, megtanul tanulni, továbbá szociális és polgári kompetenciákat fejleszt ki, vállalkozó- és kezdeményező-készsége fokozottá válik, ugyanakkor érzékeny lesz a különböző kultúrákra – részletezi a tanterv az indíttatásokat, célokat.

Beengedik Harry Pottert a románórára

Vélhetően ezért is dolgoznának sokkal több kortárs szöveggel, amelyek hangzása a mindennapi életből, híradókból, beszélgetésekből ismerős(ebb)en csenghet a diákok fülének, mint a száz-kétszáz évvel ezelőtt íródott szövegek. Természetesen a klasszikusok sem maradnak ki, a javasolt szerzőlistában is szép számban jelen vannak (Vasile Alecsandri, I. L. Caragiale, Barbu Ștefănescu Delavrancea, Eminescu, Petre Ispirescu, Cezar Petrescu stb.),

„Amikor a magyar anyanyelvű diákoknak készített külön tantervről beszélünk, föltétlenül figyelembe kell vennünk a román nyelv »nem anyanyelvként« való tanítását.”

de mellettük elismert kortárs román szerzőket is találunk (Ana Blandiana, Mircea Cărtărescu stb.) és nagy számban idegen nyelven publikáló szerzőket, köztük a Harry Potter-sorozat szerzője, J. K. Rowling nevét vagy Tolkien, *A gyűrűk ura* íróját, a honolului születű gyermekregényíró Lois Lowryt, Jeff Kinneyt (talán legismertebb kötete *Egy ropi naplója/Jurnalul unui pusti*), a román nyelven is megjelent Frindli „szülőatyját”, Andrew Clementset, vagy a világhírű Stephen Hawking fizikust, akinek az életéről nemrég film is készült.

„Tekintve, hogy a tantárgy neve román nyelv és irodalom, úgy vélem, hogy a román nyelvet főleg román

szerzőktől kiindulva lehetne leginkább megtanulni. A román irodalomban is vannak szép példák, amelyek elősegíthetnék a román és a magyar kultúra kölcsönös megismerését. Ugyanakkor hasznos lenne olyan szerzők szövegeinek román fordításait beiktatni, amelyeket a magyar gyerekek a magyar irodalomból ismernek” – mondja Tiutiu Gratiela, és itt felsorolja a példákat: Molnár Ferenc, Mikszáth Kálmán, Móra Ferenc, Fáy András, Benedek Elek, Jókai Mór, Kányádi Sándor vagy Sütő András, Petőfi Sándor, Arany János. – Megkönnyítené a tanulást a román nyelvű tartalmak összehangolása a magyar nyelvűekkel – vélekedik a nagyenyedi tanárnő, aki többi kollégiumi romántanártársával együtt Kolozsváron a nem anyanyelvi oktatás módszertani képzésén is részt vett.

Kortárs szerzők a magyar irodalomtanításban

Érdekes megvizsgálni, hogy ehhez képest a magyar irodalom tanításába milyen szerzők, szövegek férnek bele. Sem a magyarországi, sem a hazai 5–8. osztályos magyarirodalom-tantervek nem bővelkednek kortárs szerzőkben, itthon ez az arány még inkább a kortársak rovására billen, hiszen ha egy mód van rá, az erdélyi magyar klasszikusokból is kellene egy kicsit kósztatni a diáksággal. Mégis Janikovszky Évát ott találjuk a hazai tantervekben és Lázár Ervint, de hiányolhatjuk pazari ifjúsági regények, gyerekversek szerzőit, mint például Csukás Istvánt, Lakatos Istvánt, Nógrádi Gábort, Varró Dánielt stb. Fincicki Noémi, a kolozsvári Apáczai-líceum fiatal magyartanára szerint egyebek mellett tanártól és osztálytól függ, hogy milyen szövegekkel lehet dolgozni.

„6–7. osztályban kötött tananyag a *János vitéz* és a *Toldi*, de a versek szabadabban választhatók, illetve 8. osztályban a regény műfajának tanulásakor a tanterv nem határozza meg a művet, amelynek mentén tanulunk kell. Aki bátrabb, merészebb, az bővítheti a listát, a tankönyvvel viszont ez nem lesz összhangban, hiszen ugyanabból tanítunk, amiből mi is tanultunk annak idején, s bár a tankönyv maga nem rossz, nem biztos, hogy megfelel a mai realitásoknak. Szívesen viszek be Varró Dánielt, Lackfi Jánost, Máté Angit” – mondja Fincicki Noémi, aki nek a használt munkafüzetek alapján

az a tapasztalata, hogy a 6–7. osztályos nyelvtanban szereplő kortárs szövegekkel sokkal hatékonyabban lehet dolgozni.

„A román irodalomban is vannak szép példák, amelyek elősegíthetnék a román és a magyar kultúra kölcsönös megismerését. Ugyanakkor hasznos lenne olyan szerzők szövegeinek román fordításait beiktatni, amelyeket a magyar gyerekek a magyar irodalomból ismernek.”

A tankönyv és a mai realitásokhoz igazodni próbáló oktatás-módszertani igények közötti hatalmas eltérést emelte ki Pócsai Sándor történelemtanár is, aki úgy vélekedik, éppen ideje lenne a kilencvenes években írt magyarságtörténelem-tankönyveket újraírni. „Az információkat tekintve ma is használhatók ezek a tankönyvek, de ezek alapján sokkal modernebb, látványosabb, színesebb, forrásgazdagabb könyvet kellene készíteni” – mondta a tanár, aki szerint igazából teljes oktatási csomagra lenne szükség, a tankönyvet kiegészítő digitális változatban készült segédanyagokra. Úgy véli, az új magyarságtörténelem-tanterv nem hoz sok újdonságot az eddigiekhez képest, új tanítási módszereket javasol, ám ezekhez számítógépekre lenne szükség, ami nem oldható meg minden iskolában, az informatikaborban amúgy sem a történelemórát szokták tartani.

A magyarságtörténelem-tanterv leírásában megragadott egy fontos részlet. Mint mondta, a hangsúly már nem a tanár, mint egyedüli információforrás, ismeret kínáló tevékenységén van, hanem azon, ahogyan megválogatja, megszervezi/lebonyolítja a tanulási helyzeteket, amelyek révén a diák aktívan/interaktívan részt vesz az ismeret-tár felépítésében. És ez nemcsak történelemórán érvényes.

KERESKES EDIT

Újabb tanácsi határozat született a marosvásárhelyi iskola helyzetéről

Van igazgatója a katolikus gimnáziumnak

Rendeződni látszik a marosvásárhelyi Római Katolikus Gimnázium működése, miután Székely Szilárd személyében ideiglenes igazgató került a tanintézet élére.

Ideiglenesen Székely Szilárd tanárt bízta meg február közepén a Maros megyei tanfelügyelőség a marosvásárhelyi Római Katolikus Gimnázium igazgatói teendőinek az ellátásával. A helyi sajtó beszámolója szerint a kinevezéssel enyhül az intézményre nehezedő nyomás, a gimnázium tanárai megkaphatják az elmaradt decemberi és januári béreiket.

A *Népújság* napilap arról is beszámolt, hogy az oktatási minisztériumtól kapott átirat alapján a megyei tanfelügyelőség érvényesnek nyilvánította Tamási Zsolt tavalyi versenyvizsgáját, akit kineveztek igazgatónak, de az ellene elrendelt hatósági felügyelet miatt azonnal felfüggesztették tisztségéből, és Székely Szilárd római katolikus vallás szakos tanárt bízták meg az iskola vezetésével. A megbízott igazgatót Illés Ildikó főtanfelügyelő-helyettes iktatta be tisztségébe, felruházza az igazgatói feladatok teljes körű ellátásával. Székely Szilárd reményét fejezte ki, hogy visszatér a normális kerékvágásba az élet az iskolában, és sikerül behozni a lemaradásokat. Mint mondta, megtették ugyanis az első lépést a kincstárnál, hogy biztosítsák számára az aláírási jogkört, és az iskola kibocsáthat immár minden olyan okiratot, amelyet az igazgatónak kell aláírnia.

Újabb tanácsi döntés

A marosvásárhelyi önkormányzat egyébként pár nappal korábban, februári 10-i ülésén olyan határozatot fogadott el, amely a veszélybe került Római Katolikus Gimnáziummal is számol a következő tanévben. Csíki Zsolt, az RMDSZ frakcióvezetője az MTI-nek elmondta, hogy a rendkívüli tanácsulést a szövetség önkormányzati képviselői kezdeményezték azt tapasztalva, hogy az önkormányzat a február 8-ig meghosszabbított határidőt is lekészte a jövő évi iskolahálózatra javaslatot tevő határozata elfogadásával. Az ülésen az RMDSZ és a Szabad Emberek Pártja (POL) képviselői, valamint két liberális képviselő szavazta meg a határozatot, mely a Római Katolikus Gimnáziumot is tartalmazza. Csíki Zsolt elmondta: a döntés távolról sem jelenti, hogy elhárult volna az iskolát fenyegető veszély, ugyanis a február 10-én elfogadott határozat csupán javaslatjellegű. Ezt a Maros megyei tanfelügyelőségnek kell véleményeznie, és az önkormányzatnak a vélemény alapján egy újabb határozatot kell hoznia a 2017–2018-as tanév marosvásárhelyi iskolahálózataról. A politikus hozzátette, azért lépett az RMDSZ-frakció, mert immár bizonyossá vált, hogy a polgármesteri hivatal tanügyért felelős igazgatósága időhúzásra játszik. Csíki Zsolt ezúttal is nyomatékostította, a főtanfelügyelő és az iskolaigazgató elleni büntügyi eljárás nem kérdőjelezheti meg az iskola működését.

RMDSZ: törvényesen működik az iskola

A marosvásárhelyi katolikus iskola ügyében korábban az RMDSZ Maros megyei szervezetének területi állandó tanácsa is állást foglalt, hangsúlyozva, hogy az iskola 2015. szeptember 1-jétől jogszerűen működik a 2015-ben meg-

szavazott 33-as számú helyi tanácsi határozat értelmében. Ebben arra is felhívták a figyelmet, hogy a prefektúra által megtámadott és a bíróság révén érvénytelenített 2014-es tanácsi határozat semmilyen módon nem befolyásolja a tanintézet működését, hiszen az nem a határozat alapján kezdte el működését. „A római katolikus iskola létrehozása egy már korábban megfogalmazott közösségi igényre válaszol. 2014-ben az Erdélyi Római Katolikus Státus benyújtott egy megvalósíthatósági tanulmányt a marosvásárhelyi polgármesteri hivatalhoz, amelyet figyelembe véve az önkormányzat 2014-ben két határozatot is hozott: egyet, amelyben az iskolaalapítási szándékot fogalmazza meg, illetve egy másodikat, amelyben már belefoglalták az iskolahálózatba. A határozatok megszavazása során nem tartották be a törvény által megszabott lépéseket, amit a főispán meg is támadott, a bíróság pedig érvénytelenített. Így az egész létrehozási folyamatot 2015 januárján újakezdték az iskola jogszerű működtetése érdekében, és a fent említett 33-as határozat révén az intézményt belefoglalták a 2015–2016-os tanévre szóló iskolai hálózatba” – hangsúlyozta az RMDSZ testülete.

Mint rámutattak, a 2015/33-as határozat ismeretében született meg a beiskolázási terv, melyet miniszteri rendelettel jóváhagytak, elkezdődött a beiratkozási folyamat, a tanári kar összeállítása, majd 2015. szeptember 1-jétől az iskola tulajdonképpen működése. „Ez a határozat átment a prefektusi láttamozáson, illetve nincs egyetlen olyan perbe hívás vagy bírósági döntés sem, amely érvénytelenítené a szóban forgó határozatot” – figyelmeztetett a szövetség, emlékeztetve, hogy a korrupcióellenes ügyészség (DNA) múlt év végén indított eljárása nem az iskola ellen indult, hanem Tamási Zsolt, illetve Someșan Ștefan volt főtanfelügyelő ellen folyik kivizsgálás hivatali visszaélés gyanúja miatt. A testület arra is felhívja a figyelmet, hogy az iskola által eddig kibocsátott, illetve az idén kibocsátásra kerülő oklevelek érvényesek és érvényben is maradnak. Az RMDSZ Maros megyei szervezetének területi állandó tanácsa azt is közölte, átiratban fordul az oktatási minisztériumhoz, melyben konkrét állásfoglalást vár a tanintézet működését illetően.

Mint ismeretes, Tamási Zsolt igazgató és Someșan Ștefan volt főtanfelügyelő ellen 2016. november elején indított eljárást a korrupcióellenes ügyészség (DNA), mely szerint annak ellenére járultak hozzá a gimnázium működéséhez, hogy tudták, valójában nem rendelkezik a szükséges engedélyekkel. A DNA Someșan hivatali hatalommal való visszaéléssel és kétrendbeli hatáskörtúllépéssel, Tamási Zsoltot pedig hivatali hatalommal való folyamatos visszaéléssel gyanúsítja, és mindkettejüket eltiltotta a hivatásuk gyakorlásától. Az igazgató elleni eljárás már a múlt év végén ellehetetlenítette az iskola működését, aláírási joggal rendelkező vezető híján ugyanis a tanintézet nem adhatta ki a tanárok fizetését, nem fizethette ki a közüzemi számláit.

P. M.

Interjú Dimény-Haszmann Orsolyával,
a csernátoni Haszmann Pál Múzeum muzeológusával

Ne csak az idegenből jövő számára legyen kuriózum

– Változatos karrierlehetőség áll az emberek előtt, te a magyar-néprajz szak után muzeológus lettél, a „szakmában maradtál”. Mit jelent számodra a munkakör?

– Nagyon szeretem a gyerekekkel való foglalkozást, a középiskolát tanítóképzőben végeztem, magyartanár is voltam. Szerencsésnek tartom magam, mert a múzeumi (háttér)munka mellett megadatik, hogy gyermekekkel is foglalkozzam. Kifáraszt a felkészülés, szervezés, de amikor már zajlik az esemény, elfeledtet minden fáradságot. Egy kicsit öncélú is ez: jóllehet mi adunk valamit, a programot, de annál sokkal többet kapunk vissza a gyerekektől. Ha a kezemből van egy ilyen érték, amit felépítettek, összeraktak az elődeink, akkor azt valahogy úgy kell továbbvinnem, hogy sokaknak hasznára legyen. Külön segítség az is, hogy van a Communitas eseménynaptára, hiszen amikor elkérik tőlünk a programokat, akkor kénytelenek vagyunk leülni és rögzíteni a terveinket. Mindig van egy konkrét éves tervünk, ami állandóan bővül, alakul.

Arra törekszem, a csernátoni múzeum ne csak az idegenből jövőnek legyen érdekesség, kuriózum, hanem annak is aki itt él. Nehéz becsábítani az embereket, hogy úgy érezzék, hogy az övék, pedig sok embertől vannak itt tárgyak. Hiszem, remélem, hogy a gyermekprogramok és a gyermekek által ezt lehet erősíteni.

– Korábban is zajlottak a csernátoni intézményben foglalkozások, nem új keletű itt a múzeumpedagógia.

– A múzeum indításakor az alapítónak, Haszmann Pál nagyapámnak az volt a célkitűzése, hogy ne holt tárgyak és történeteik gyűjteménye legyen a hely, hanem legyen benne élet, az emberek jöjjenek ide, és csináljanak, tanuljanak valamit. Akkoriban a nagyipari termelés miatt háttérbe szorult az ember keze munkájának megbecsülése, így elsősorban a bútorfestést és a fafaragást oktatták, de az ácsmesterséget és a kovácsolást is el lehetett sajátítani. A helyi és egyéni igények alakítása, illetve „kiszolgálása” vezetett minket, amikor a korábbiakra alapozva megfogalmazódott a gondolat, hogy jó lenne szorosabban összekapcsolódni tanintézményekkel. Olyan programokat találunk ki, amelybe bekapcsolódhatnak, s még ha lazán is, de a tantervhez is igyekszünk igazodni. Múzeumpedagógiai tevékenységeink java része a jeles napokhoz, szokásainkhoz, ünnepeinkhez kötődik, másikat pedig az időszakos vagy állandó kiállításainkhoz. Általában tavasztól ősziig zajlanak programok a múzeum udvarán, illetve a skanzenben. Az intézménynek egyetlen fűthető terme van, itt szoktuk a téli programokat szervezni, általában könyvbemutatókat.

Ha feltesszük a kérdést, hogy miért szervezzük programjainkat, csak azt mondhatjuk, ami nagyapám szándéka szerinti, sőt... Annyira felpörgött a világ, nem biztos, a mai gyermeknek érdekes a múzeum egy csomó kacattal és ócskavassal. Valahogy közel kell hozni egymáshoz a gyermeket, fiatalt és a múzeumi tárgyat. Azt gondoljuk, ha a gyermek azt látja, az illető tárgy él, működik, akkor talán kicsit összefüggést tud teremteni a mai modern technológia és a régi között. Talán elkezd érdeklődni a „hogyan volt” kérdés iránt. Ezért próbáljuk időről időre beindítani a régi gépek közül, amit lehet. A működő állómotor vagy traktor mellett

jobban el lehet mesélni nekik, amit igazából mondani akarunk, a régi történetet. A legfontosabb célunk, hogy jöjjön be a gyermek, szeresse meg ezt a helyet, érezze jól magát itt.

– Említetted, hogy az iskolai tananyaghoz is megpróbáltok illeszkedni. Milyen módon sikerül ez?

– Elemisták a fiaim, az ő tanulmányaikból látom, hogy vannak tematikusan csoportosított anyagok, főképp ünnepek körül. Ilyenkor erről szól az iskolai kézimunkaóra, a magyaróra is. Ide mi is be tudunk kapcsolódni, hiszen többféle tematikus napunk van többféle korosztálynak. A tojásírás például elemistáknak és gimnazistáknak is szól, sőt felnőttek is jönnek. Március közepén, általában a tizenötödikét megelőző szombaton van az Ünnepre hangolva programunk, amikor a '48-as szabadságharc megemlékezésére készülünk. A múzeumban van egy állandó kiállítás, amely '48-ra és Véghez Antlára, a helyi iskola névadójára emlékezik. Fontos, hogy lássák, itt, az udvarban is, a múzeumépületben is van kapcsolódás az „ismeretlen” névadóhoz. 2014-ben nyitottuk az első világháborúra emlékező kiállításunkat. Amikor létrehoztuk a vonatkozó tematikus foglalkozást, elsősorban annak a korosztálynak hirdettük meg, amely épp abban az évben tanult a világháborúról.

– Melyik a csernátoni intézmény rangidős múzeumpedagógiai tevékenysége?

– A legrégebbi, több évtizede tartó foglalkozás az a tojásírás. Gyermekkoromban én is itt tanultam. Ugyan volt szünet, de nagyapám egyedül és tanítványával is írta a tojást, aztán jött egy oktató, akitől mi tanultunk technikát és mintákat. Annyira elsajátítottuk, hogy egy ideje mi magunk is tudjuk tanítani, elsősorban háromszéki motívumokkal dolgozunk, de kitekintünk a gyimesi és egyéb mintákra is, főleg a geometrikusabbakra. A környékről

Dimény-Haszmann Orsolya 1979-ben született Kézdivásárhelyen, Csernátonban lakik, jelenleg a csernátoni Haszmann Pál Múzeum muzeológusa, a Haszmann Pál Közművelődési Egyesület alelnöke és a Csernátoni Füzetek időszakos kiadvány főszerkesztője. 2012-től a Babeş-Bolyai Tudományegyetem hungarológiai tanulmányok doktori iskolájának hallgatója. Kutatási témája a csernátoni Haszmann Pál Múzeum története.

• Dimény-Haszmann Orsolya múzeumpedagógus (jobbról a második) a gyerekekkel

szoktak ide jönni, Sepsiszentgyörgyről, Kézdivásárhelyről, de Felső-Háromszékről is érkeznek érdeklődők. Nagyon sok iskola bejelentkezik a kétórás foglalkozásra. Ilyenkor van alkalmunk arra, hogy a gyermek ne csak a technikát sajátítsa el, hanem picit beszélünk a húsvétról, a szokásokról is. Van egy, a Kovászna Megyei Művelődési Központ által készített film, amelyet bizonyos korosztályokkal már meg tudunk nézni, ezt fel tudjuk dolgozni közösen. Persze emellett készítünk húsvéti motívumos „nyomdat” többféle ábrával, és akkor azzal a gyerekek húsvéti üdvözlőlapokat alkothatnak. Ugyanakkor meg kell említeni a lovas maszkázás hagyományára építkező farsangi tevékenységünket is. Ennek persze inkább csak az eredete nagyon régi, maga a foglalkozás újszerű. Sajnos pár éve már nem szervezik meg, hosszasan kell a lovakkal gyakorolni ugyanis, s az emberek annyira el vannak foglalva mással, hogy ez már nem fér bele az idejükbe. Fontosnak tartjuk, hogy maradjon meg a köztudatban, hogy létezik, nem kihalt szokás végül is. Sok archív felvételünk van, ezekből a kiválasztottakat ilyen alkalmakkor megnézzük, népdalokat éneklünk, amelyek a repertoárba illeszkedtek korábban. Beszélünk a farsangról, a hagyományokról, a csernátoni maszkázásról főleg, de persze egyéb felső-háromszéki szokásokról is szót ejtünk. Ezt követően különböző technikákkal készítünk közösen maszkokat.

– Múzeumokban járván is gyakran látni, hogy a gyermekek, fiatalok, de még a felnőttek egy része is sűrűn nézegeti az telefonját. Mit gondolsz a jelenségről?

– Nekem is ott a telefonom mindig, s talán már mind függők vagyunk attól, hogy jelen legyünk virtuálisan. Ezt hatványozottan látjuk a gyerekeken is. Azt hiszem, az iskolában nem kellene telefonozni, ugyanakkor lehet, hogy az egész oktatási rendszert kellene valahogy az okoseszközök okos, hasznos felhasználása irányába elmozdítani. Látom a gyermekeimen, hogyan mozognak ebben a világban, mennyire közel van hozzájuk ez a fajta eszköz- és információkezelés. A múzeumban is mindig be van kapcsolva a telefon, tulajdonosa úgy megy végig, hogy egyfolytában fotóz a telefonnal. Nem ő nézi a kiállítást, hanem a telefonja. Hogy valaha ezeket a fotókat visszanezí-e a fiatal, milyen minőségűek a képek, mit fog látni rajtuk, jó kérdés. Erre az intenzív telefonhasználatra találtunk ki egy foglalkozást. Legtöbbször a múzeum udvarán található székelő házaknál játszunk, de az egész udvarra kidolgoztuk. Van egy térképünk, apró részleteket fotóztunk le a házakból, például egy fonást, mintát. A térkép alapján meg kell keresni ezeket a részleteket. Aztán az „eredmények” összevetésekor innen már lehet indítani a beszélgetést, hogy vajon mi volt ez a tárgy, hogyan készítették, használták. Innét tudunk visszanyaradni a népi mesterségekhez is. Biztos, hogy a telefon előkerül, fotózni is fog a fiatal, lehet, nem kevesebbet, mint egyébként. De a feladat miatt meg kell

állnia, s két képkészítés között kell nézelednie aprólékosan, figyelmesen. Ezzel megszólítás és fegyelmező mondatok, tiltások nélkül el tudjuk érni, hogy ne csak a telefon sétáljon és nézeledjön, hanem a gyermek is lásson.

– A múzeumban többféle programot működtettek. Hogyan tudjátok lefedni az ezekhez szükséges emberi és anyagi erőforrásokat?

– Emberi jóindulatból és pályázati alapokból igyekszünk jobb körülményeket teremteni rendezvényeinkhez. A tapasztalatunk az, hogy csak az előbbivel is igen jelentős és értékes programokat lehet összehozni, a pénz nem minden. Persze az is szükséges. Nagyobb lélegzetvételű a gyermeknapi programunk. Annak volt egy táncos része, a Pántlika táncegyüttes tagjai tanítottak, játszottak a gyerekekkel. Ugyanakkor azért tartjuk ezt rendkívül fontosnak, mert a helybéli iskolákkal és pedagógusokkal közösen szervezzük. A pedagógusok vezetnek műhelyeket, 10-12-t is. Olykor koncertet is tudunk szervezni a gyermekeknek. Igyekszünk megkeresni embereket, nyugdíjas pedagógusokat. A családban mondhatni szerencsés helyzetben vagyunk, hiszen majdnem mindenki ért valami olyanhoz, ami egy-egy programon szükséges. Négyen vagyunk a múzeum alkalmazottai, édesapám (Haszmann Pál Péter muzeológust a háromszéki Csernátonban működő falumúzeum vezetője – szerk. megj.) nagyon sokat segít a csoportok vezetésében. Nagy „terhet” vesz le a vállamról, mert sok háttér munka (főleg pályázatírások és elszámolások, többféle szervezési kérdés) van, amit nem lehet kikerülni, négyen kevesen vagyunk erre. Édesapámnak ez az élete, szóval nem esik neheze rá önkénteskedni.

Nagyon jó, hogy a táncscsoport, az iskolák, a múzeum mind-mind megannyi szívet képez, amely viszi tovább, élte az értékeinket. Azt vallom, hogy fontos az együttműködés. Közösségépítő. Csak emberi kapcsolatokkal lehet mindazt működtetni, ami itt van. Hiszen ezek a dolgok, tevékenységek, amelyek zajlanak, akár gyengíthetik is egymást. De úgy érzem, nekünk itt sikerül, hogy erősítsük egymást. Én tudok valamit, ő tud mást, ha ezt összehozzuk, csak valami jó lesz belőle.

DÉNES GABRIELLA

Erdély-szerte felháborodást váltottak ki a 2017–2018-as beiskolázási tervek

Osztályok szűnnek meg a csökkenő gyereklétszám miatt

Gondokat okoz a csökkenő gyereklétszám az erdélyi magyar oktatási intézményekben, a 2017–2018-as tanévre szóló beiskolázási számok szerint egyes iskolákban a szakoktatás rovására szüntetnének meg osztályokat, míg máshol az elméleti oktatást féltik.

Osztályok megszüntetését, tanintézetek összevonását vetítik elő a tanfelügyelőségek által összeállított, a 2017–2018-as tanévre szóló beiskolázási számok. A csökkenő diáklétszám miatt az illetékes hatóságok kevesebb osztály indítását tervezik, míg a szülők és a diákok ragaszkodnak a megszokott állapotokhoz, szakokhoz.

Míg korábban elsősorban a szórványban okozott gondot, a csökkenő diáklétszám ma már Erdély-szerte kifejti hatását, Kovászna megyében például elsősorban a szakiskolákra hat ki a negatív demográfiai jelenség. Kiss Imre főtanfelügyelő egy, a témában tartott sajtótájékoztatón arról számolt be, hogy egy év alatt közel 100 fővel csökkent a nyolcadikosok száma, így a 2017/2018-as tanévre vonatkozó beiskolázási tervben négy osztállyal kevesebb szerepel, és ezek megalakulása

„Az ideális megoldás az lenne, ha az oktatási törvény módosítása révén a kisebbségi oktatásban alacsonyabb létszámmal is működhetnének osztályok, az RMDSZ tervezi is egy erre vonatkozó módosító javaslat benyújtását.”

sem vehető bizonyosra. Mint mondta, tavaly a diáklétszám alapján 72 kilencedik osztályt kértek, de végül hat nem alakult meg. Az elméleti, művészeti és felekezeti osztályok esetében nem okozott akkora gondot a kisebb gyereklétszám, azonban a tervezett 16 szakosztályból végül csupán 14-et tudtak beindítani.

Kovászna megyében ebben a tanévben 1902 diák iratkozott be nyolcadik osztályba, 68 kilencedik osztályt terveznek, azaz hárommal kevesebb szaklíceumi osztályt, és román nyelvű tanítóképző sem indulna. Kiss Imre szerint elsősorban a szakoktatásra hat ki a negatív folyamat, az 1990/1991-es tanévben mintegy kétharmad-egyharmad volt az arány a szakosztályok javára (a szakiskolákban 68, az elméleti középiskolákban 43 osztály működött), a kétezres évek elejére kiegyenlítődött az arány, míg jelenleg 32 elméleti, művészeti és felekezeti osztály, illetve 36 szakiskolai osztály van.

Kevesebb lesz a szakiskolai osztály a következő tanévben Hargita megyében is, a tanfelügyelőség által összeállított, a 2017–2018-as tanévre vonatkozó beiskolázási terv a jelenleginél hárommal kevesebb, összesen 30 osztállyal számol. Görbe Péter főtanfelügyelő szerint jelenleg kevesebb a nyolcadikos, mint az előző tanévben. Elmondta, az általuk tervezett 27 magyar és a 3 román tannyelvű osztályba összesen 850 diák iratkozhatna be. A beiskolázási terv szerint Csíkszéken 11 magyar és egy román tannyelvű osztályt indítanak, Udvarhelyszéken tíz magyar, Gyergyószéken pedig három magyar és egy román tannyelvű csoportot. Székelykeresztúron három magyar, Maroshévízen pedig egy román csoport kezdheti meg ősszel az új tanévet. A dokumentum szerint a megyében a következő tanévben 530 óvodai, illetve napközi csoport működne, közel 11 ezer gyermek vehetne részt a foglalkozásokon.

Megszűnhet az elméleti oktatás a Brassaiiban

A Kolozs megyei magyar gyermekek száma jóval nagyobb arányban csökkent, mint a többségi közösségé, ennek következtében két gimnáziumi 9. osztállyal kevesebb indulhat el a következő tanévben – jelentette

be sajtótájékoztatóon Valentin Cuibus főtanfelügyelő. Kolozs megyében tavalyhoz képest 98 gyerekkel csökkent az iskoláskorú gyerekek létszáma: 4960-ról 4862-re. Míg 2016-ban 188 osztályt indítottak, ősszel kénytelenek 184-gyel beérni. Az eddigi 85 elméleti osztály helyett 80 indulhat, a felekezeti oktatásban egy osztállyal lesz kevesebb, a műszaki osztályok száma 48-ról 41-re csökken, míg a szakiskolai osztályoké 32-ről 41-re nő.

„A sepsiszentgyörgyi Kós Károly Szakközépiskola diákjainak szülői közössége utcai tüntetést szervezett az önkormányzat azon döntése ellen, hogy az iskolát, megszüntetve jogi önállóságát, a Puskás Tivadar Szakközépiskolának rendelné alá.”

Bár az illetékesek a magyar iskolaigazgatókat kérték fel, hogy döntsenek, melyik tanintézetben mondanak le kilencedik osztályokról, ezek nem jutottak egyezsége. Tanfelügyelőségi döntés szerint végül a kolozsvári Brassai Sámuel Elméleti Gimnázium nem indíthatja el őstől kilencedikes természettudomány osztályát és az Onisifor Ghibu-gimnáziumban sem indulhat magyar tannyelvű kilencedik. A döntés nagy felháborodást váltott ki a brassais szülők és pedagógusok körében, akik elsősorban azt kifogásolják, hogy következő tanévtől az iskola egyetlen elméleti osztályát szüntetnék meg, miután 2010 óta

már két osztályról voltak kénytelenek lemondani. A szülők és a tanárok inkább a turisztikai képzést nyújtó szakosztályról mondanának le, amit beadványban jeleztek is a tanfelügyelőségnek, de ez egyelőre nem hagyta jóvá a kérést. Török Zoltán főtanfelügyelő-helyettes a sajtónak elmondta, a szülők fellebbezhetnek a döntés ellen, ez esetben a vezetőtanács ismét megtárgyalja az ügyet. Elmondta, bár személyesen tárgyalt a Brassairól az oktatási minisztérium képviselőivel, azt a választ kapta, hogy helyben kell megoldani az ügyet.

Módosítani kellene az oktatási törvényt

A tanfelügyelőség álláspontja szerint azért nehéz teljesíteni a szülők kérését, mivel a jövő tanév beiskolázási tervében tudatosan a szakoktatás bővítésére fektették a hangsúlyt. Az iskola tanári közössége azonban attól tart, hogy az utolsó elméleti kilencedikes osztály megszűnésével módosulni fog a tanintézet jogi státusa, átalakul szakközépiskolává, és már nem működtethet elemi, valamint 5–8-as tagozatot. Török Zoltán szerint azonban ettől a kisebbségi oktatásban nem kell tartani. Hangsúlyozta: valamilyen érintettnek meg kell értenie, hogy ha 70-80 magyar gyerekkel kevesebb van, már nem lehet megtartani a jelenlegi osztályszámot. Szerinte az ideális megoldás az lenne, ha az oktatási törvény módosítása révén a kisebbségi oktatásban alacsonyabb létszámmal is működhetnének osztályok, és mint mondta, az RMDSZ tervezi is egy erre vonatkozó módosító javaslat benyújtását. A szövetség Kolozs megyei szervezete ugyanakkor bejelentette, hogy szakemberek segítségével stratégiát dolgoznak ki, hogy a következő öt évben valamennyi magyar gyermek anyanyelvén tanulhasson a megyében.

Aláírással módosítanak a döntést Nagyváradon

Az egyik elméleti kilencedik osztályt féltik a szülők a nagyváradon elhelyezkedő líceumban is, ahol a jövő tanévre szóló beiskolázási terv szerint a jelenlegi 3 román és 3 magyar osztályból egyet, a filológia osztályt megszüntetnék, számolt be az MTVA. Mint kiderült, a döntést sem az iskola vezetősége, sem a szülők nem támogatják, ezek egyike,

• A kolozsvári Brassai Sámuel Elméleti Gimnázium nem indíthatja el ősztől kilencedikes természettudomány osztályát

Pusch Anna aláírásgyűjtésbe kezdett annak érdekében, hogy német–angol szakra készülő nevelt lányának ne kelljen a megyeszékhelyre ingáznia ahhoz, hogy nyelvosztályban tanulhasson. Miközben a tanfelügyelőség azzal érvelt, hogy felmérései szerint csupán nyolc diák jelentkezne a filológia osztályba, az eltökélt szülő 33 aláírást gyűjtött össze a magyar többségű régióban olyan szülőktől, akik az említett osztályba íratnák nyolcadikos csemetéjüket. Az aláírásokat tartalmazó ívet beadványként a megyei tanfelügyelőségen is iktatta.

Szakiskolákat vonnának össze Sepsiszentgyörgyön

Drasztikusabb formáját választotta a tiltakozásnak a sepsiszentgyörgyi Kós Károly Szakközépiskola diákjainak szülői közössége, amely utcai tüntetést szervezett az önkormányzat azon döntése ellen, hogy az iskolát, megszüntetve jogi önállóságát, a Puskás Tivadar Szakközépiskolának rendelné alá. Komán László igazgató úgy nyilatkozott: a prefektúra segítségét fogja kérni, hogy a kormány állítsa le az iskola-összevonást, és a közigazgatási bíróságon is megtámadja az inkriminált tanácsi határozatot. A döntésre egyébként az oktatási tárcának is rá kell bólintania. Az igazgató érvei sze-

rint 384 diák által látogatott intézményben a közeljövőben új, húsfeldolgozó szakosztályt indítottak volna.

A városvezetés ellenben úgy véli, az átszervezéssel hatékonyabban működne az iskolahálózat, és az önállóság megszűnése nem hatna ki az oktatási tevékenységre. Sztakics Éva alpolgármester elmondta, a Kós Károly Szakközépiskolának a 2012–2013-as tanévben még 600 diákja volt, így számuk mára szinte a felére csökkent, a fejkvóta alapján az állam által biztosított évi 133 ezer lejes támogatást pedig a helyi önkormányzatnak 138 ezer lejrel kellett kiegészítenie. A városvezetés közleményben hívta fel a figyelmet, hogy Sepsiszentgyörgyön az elmúlt két évtized alatt 7277-tel csökkent a diáklétszám, ami húsznál is több akkori tanintézetet jelent, mint a Kós Károly Szakközépiskola. „Az átszervezéssel az a célunk, hogy ésszerűbbé és optimálisabbá, valamint gyermekbaráttá tegyük a sepsiszentgyörgyi iskolások oktatását. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy felszámoljuk a túlzásfolttságot egyes iskolákban, ugyanakkor a kihasználatlan tereket élettel töltsük meg” – fogalmaznak a közleményben.

PAP MELINDA

Beszélgetés három nagyváradai középiskolással, akik „meghódították” Indiát

Robotépítésben az élmezőnyben

Három nagyváradai tizenegyedikes, Kozma Tamás, Kristófi János Mihály és Papp Gergő nemzetközi szinten olyat mutatott fel, amelyre nem sokan voltak

készség arra, hogy besegítsek a robotépítésbe. A verseny előtti felkészülés során főként nagyon sokat foglalkoztunk ezzel.

– Papp Gergő: Nekem a kilencedik osztályban

– Mennyi idő alatt készült el a robot? Hogy tudtátok ezt az iskolai programmal összeegyeztetni?

– A verseny előtti öt hónapban hét nappal legalább ötöt ezzel foglalkoztunk napi nyolc órában, gyakran hétfőig is. Az iskolában eleinte nem nézték jó szemmel, hogy gyakran „lógunk” az óráról, de az eredményeket látva végül belátták, hogy megérte ennyit foglalkozni vele. Az órai hiányzásainkat ugyanakkor mindig igazolták, a jegyekkel is naprakészen állunk, már a tananyagot is sikerült bepótolnunk.

– Miért indultatok magyar színekben a versenyen?

– Ennek két egyszerű oka van: az FLL (First Lego League) versenyek és a WRO (World Robot Olympics) megmérettetések is Magyarországon zajlottak az elmúlt néhány évben, Románián belül nem hallottunk, és nem is igazán kerestünk hasonló vetélkedőket. A másik magyarázat, hogy Magyarország bármely pontja jóval közelebb esik hozzánk, mint Bukarest, ahol az országos szervezet működik, így egyértelmű volt számunkra, hogy inkább a szomszédban próbálunk szerencsét.

– És hogy álltok a támogatókkal? Állami pénzekhez is hozzájutottatok, vagy csak magánszemélyektől kaptatok adományokat céljotok megvalósításához?

– A felszerelések, a fejlesztések és a sok utazás is pénzbe kerül, amit saját zsebből nem tudunk finanszírozni; ennek köszönhetően szívesen fogadtunk és fogadunk a jövőben is mindennemű segítséget. Állami támogatást egyedül Magyarországról kaptunk, a Bethlen Gábor Alap nyújtott anyagi hozzájárulást. Emellett magánszemélyek és különböző vállalatok támogattak minket projektünkben Magyarországról és itthonról is. Egy másik remek kezdeményezés az iskolában szervezett szülői bál volt, amelynek bevételeit a mi felkészülésünkre és utazásunkra fordították, ezzel is hozzájárulva sikerünkhöz. Ezen támogatások nélkül valószínűleg ma nem tartanánk itt, úgyhogy ezúton is szeretnénk

• Kristófi János Mihály, Papp Gergő és Kozma Tamás alkotás közben

képesek az országban: a World Robot Olympiad versenyének indiai döntőjébe jutottak, ahol végül a tizedik helyen zártak tavaly novemberben. Az adys diákok a robotépítés rejtelméről, indiai élményeiről, valamint jövőbeli terveikről is beszéltek lapunknak.

– Mikor kezdtetek el robotépítéssel foglalkozni? Mi volt az, ami igazán vonzott titeket ebben?

– Kozma Tamás: A robotikaszakkörnek köszönhetően már kilencedik osztálytól lehetőségünk volt jobban megismerkedni ezzel a témakörrel. Kotró László tanár úr gyakran szervezett tanórán kívüli foglalkozásokat, mi pedig Gergővel már liceumi éveink elején ott voltunk az összes előadáson. Idővel Misi is csatlakozott, mára pedig kialakult ez a háromfős csapat.

– Kristófi János Mihály: Ami engem igazán vonzott ebben, hogy kreatívan kellett megoldani a feladatokat. Kicsi koromban – mint sokan mások – nagyon sokat legóztam, így megvolt bennem a

tályban szerzett tapasztalatok adtak óriási lökést. Ekkor ugyanis Debrecenben szervezték a First Lego League-et, ahol nagyon szép eredményt értünk el. Ennek hatására a mai napig nagy odaadással foglalkozom a robotépítéssel és a vele járó feladatokkal.

– Mit is csinál pontosan a robototok, amit a tavaly év végi megmérettetésre terveztek?

– Minden évben új témakört találunk ki a szervezők, legutóbb a szelektív gyűjtés volt terítéken. A robotunk alapvető funkciója az volt, hogy különböző színekbe és konténereket megfelelő helyre tett egy lapos felületen. Ezt egy előre megírt program alapján tudta végrehajtani, amellyel hosszú ideig foglalkoztunk. Természetesen a kockák és a tartályok helyét a verseny alatt cseréltük, így ehhez kellett igazítanunk a robotunk működését. Ami igazán nehézséget okoz, és rengeteg időt vesz igénybe, az a felkészülés, élesben már csak a finomhangolásokkal kell foglalkozni.

mindenkinek megköszönni, aki bármilyen módon segített bennünket.

– *Meséljete néhány szót inidai élményeitekről!*

– Egészen más világba csöppentünk az európaihoz képest. A főváros mérete és lakosságának száma felfoghatatlan volt számunkra: a repülőtértől a szálláshelyünkig négy órát utaztunk autóbusszal, Újdelhi népessége pedig meghaladja Romániáét. Bár itthon sem a legrózsásabb a helyzet közlekedés szempontjából, ez Indiára fokozottan igaz: ugyan balesetet egyszer sem láttunk, mégis gyakran az volt az érzésünk, hogy az autósok és a gyalogosok teljesen véletlenszerűen közlekednek, figyelmen kívül hagyva a szabályokat. Az ott töltött hat napból az első háromban csak a versenyre figyeltünk, már a reggeli étkezés után egyből indultunk a megmérettetés helyszínére, ahol késő estig maradtunk, majd visszatértünk vacsorázni és megpihenni a szálláshelyünkre. Az utolsó három nap a lazulásról, az utazásról és a kikapcsolódásról szólt. A kedvenc helyszínünk a Tádzs Mahal és környéke volt, amely a fővárostól nagyjából 200 kilométerre, Agra városában található. Emellett rengeteg érdekességgel szembesültünk az utcákon sétálva. Az egyik az volt, hogy az állatok pont úgy részei a hétköznapi életnek, mint az emberek: a tehenek, a papagájok, a mókusok és a majmok szimbiozisan élnek velük, mintha az a világ legtermészetesebb jelensége lenne. Másik meglepő tapasztalat a társadalmi rétegek közötti különbség volt: minket egy ötcsillagos hotelben szállásoltak el, amittől alig 15 méterre már egy nyomornegyed helyezkedett el. A luxus és a szegénység közötti óriási szakadék mindenhol megfigyelhető volt, a középosztály gyakorlatilag hiányzott a város életéből. Továbbá nagyon tetszett a meleg klíma is: míg Budapesten és Isztambulban alig haladta meg a hőmérséklet a nulla fokot novemberben, addig Indiában végig 30 Celsius-fok fölött volt a hőmérséklet.

– *És hogyan kell elképzelni az indiai világversenyt?*

– A mi kategóriánkban, amely a liceumba járókat tömbösítette, 55 ország 82 csapata mérte össze tudását. A verseny legelső napja a gyakorlásról szólt, itt tesztelhetjük élesben is a robotunkat. A második napra szétszedve kellett bemutatnunk a szerkezetet, majd a

helyszínen kellett ismét összerakni. Ezt nekünk nagyon hamar sikerült ismét működőképes állapotba hozni, alig negyven perc alatt összeszereltük. Később meglepetésfeladat várt ránk, amely azzal járt, hogy át kellett írni a programot akképpen, hogy sikeresen végre tudjon hajtani újabb feladatokat. Ez is összejött nekünk, így bejutottunk a legjobb 64 csapat közé. Az utolsó napon aztán felpörögtek az események, a 64-ből hamar 32 csapat maradt, majd csak 16. Mindaddig simán vettük az akadályokat, az utolsó métereken azonban hiba csúszott a gépezetbe: sajnos bármikor benne van a pakliban, hogy a robot önhibájából, véletlenszerűen rontson. Ez történt velünk is, nem tehattunk ellene semmit, így végül a 10. helyen végeztünk. Pedig ha nem történik meg a baj, akkor most ezüstéremmel állnánk a nyakunkban...

– *Tervezitek-e a jövőben, hogy hasonló versenyeken vesztek részt?*

– Igen, mindenképpen. Néhány héten belül elkezdünk készülni a WRO helyi szakaszára, amely Tatabányán lesz. Az idei téma a megújuló energia lesz, legóból szélturbinákat kell építenünk. Ehhez azonban még be kell szerezzük az új alkatrészeket, valamint a pályát is meg kell építenünk. A magyarországi szakasz mellett tervezzük, hogy elindulunk itthon is, azonban eddig még nem írták ki a verseny helyszínét és időpontját. Bízunk benne, hogy ismét sikerül kijutnunk a nagydöntőre, amelyet idén Costa Ricán rendeznek.

– *Mik az iskola utáni terveitek? Megeresztettétek annyira a robotépítést, hogy hosszú távon is ebben gondolkodtok, vagy van más, ami vonzóbb számotokra?*

– Kozma Tamás: az évek során nagyon megkedveltem a robotépítést, így el tudom magam képzelni ebben a munkakörben felnőttkoromban. Jelenleg az a tervem, hogy a Debreceni Egyetem mechatronika szakára jelentkezem érettségi után.

– Kristófi János Mihály: jelenleg még nem tudom pontosan, hogy milyen területen akarok továbbtanulni másfél év múlva, de valószínűleg én is mechatronikára vagy fizikára felvételizem. Ahhoz pedig a robotok építése igencsak jó ajánlólevél.

SZATMÁRI BENCE

• A nagyváradai csapat az indiai Tádzs Mahalnál

Lenyűgöző teljesítmény a váradai diákoké

Megkerestük a 11. osztályos tanulók felkészítő tanárát, Kotró Lászlót is, aki méltatta a fiúk teljesítményét. Elmondása szerint már kilencedik osztálytól elkezdtek a közös munkát, ennek eredménye a mostani kiváló helyezés. Az informatikatanár elmondta, hogy több mint 2000 csapat indult helyi és regionális szinten a világ minden pontján, ilyen mezőnyben 10. helyen zárnak egy lenyűgöző teljesítményt jelent. Ugyanakkor azt is kiemelte, hogy csak a sebességen múlt az, hogy a fiúk végül nem a dobogón végeztek, mivel a robotuk pont annyit tudott, mint az élen végző csapaté. A felkészítő tanár elmesélte, hogy rengeteget készültek a versenyre, a péntekes kivételével az összes délutánjukat az iskola falain belül töltötték, gyakran vakáció ideje alatt is bejártak finomítani a szerkezeten. Kotró László nagyon büszke az Ady Endre-líceum más diákjaira is: kérdésünkre válaszolva elmondta, hogy a mostani kilencedik osztályos gyerekek is egy hasonló versenyen fognak részt venni, valamint már az ötödik osztályos tanulók is beleszorgolhatnak a robotépítés fortélyaiiba, mivel részt vesznek a World Robot Olympics helyi szakaszán. Nagyváradon szemmel láthatólag nagy hangsúlyt fektetnek a különböző, nem feltétlenül szokványos tanulási és kiteljesedési módszerekre. Ez a kiváló helyezés is jól tükrözi azt, hogy a gyermekekben továbbra is megvan a tehetség, csak meg kell mindenkinek találni azt a területet, ami igazán vonzó számára, és ahol kibontakoztathatja képességeit. Reméljük, hogy a jövőben sok hasonlóval találkozunk majd az ország minden szegletében.

Honismereti „recepteskönyv” és élménypedagógia

A honismeret oktatását élménypedagógiai eszközökkel segítő, gimnáziumi tanároknak szóló szakkönyvet mutattak be január végén Kolozsváron. A bemutatón elhangzott, Zsigmond Ilka *Örökség* című honismereti kötetét egyfajta idegenvezetői gyors-talpalónak is lehet tekinteni.

Hogyan válhat a diák idegenvezetővé?

Guttman Szabolcs műépítész a kötet bemutatóján úgy értékelt, ennyire alapos „pedagógiai recepteskönyvvel” még nem találkozott. „Kolozsvárról szól, gyermekek számára is érthetően meséli el középkort, a reneszánszt, a végén a diák képes lesz elmondani egy idegennek mindent, amit a kincses városról tudni kell, kész idegvezetővé válik” – méltatta a kiadványt a Romániai Építészek Rendje erdélyi fiókjának elnöke. Hozzáfűzte, hihetetlen mennyiségű dokumentációt sorakoztat fel a könyv. Példaként említette, hogy nem pusztán csak listázza a kolozsvári utcaneveket, hanem az utcanévváltozásokat is megmutatja. Zsigmond Ilka pedagógus lapunknak elmondta, a könyv egy nagyobb, a Bethlen Gábor Alap által finanszírozott oktatási projekt része, amelynek célja, hogy honismereti oktatást nyújtson az élménypedagógia eszközeivel. Mint részletezte, a gazdagon illusztrált könyv egy tanfolyam anyagát tartalmazza. Összesen 12 napra elegendő képzést tartalmaz 80 feladattal, 143 oldalnyi munkalappal. A munkamódszer lényege, hogy a tanár nem elmondja, hogy mit kell tudni, hanem olyan helyzetet igyekszik megteremteni, amelyben a gyermek tanul. Szemléltetésként elmondta: a projekt keretében megtartott képzéseken a gyerekek például olyan feladatot kaptak, hogy helyezkedjenek bele egy festményen látható testhelyzetbe, azaz vegyenek fel azonos testtartást a képen látható alakokéval. „Hány festmény mellett megyünk el úgy, hogy nem is látjuk. De ha a gyerekek felveszik a festményen látható alakok olykor nyakatekert pózait, akkor tudnak beszélni arról, hogy az milyen érzés. A lényeg, hogy ne a pedagógus adja a gyerek szájába, hogy mit kell látnia” – magyarázta. Mint összegezte, a könyv azoknak a kolozsvári tanároknak nyújthat segítséget, akik honismeret tanításának, magát a módszert ugyanakkor más városok pedagógusai is felhasználhatják hasonló célokkal. „Amiatt isadtuk ki kisebb példányszámban a könyvet, mert szűk rétegnek, azaz azoknak a kolozsvári gimnáziumi tanároknak lehet érdekes, akik honismeretet is taníthatnának vagy olyan pedagógusoknak, akik turizmust oktatnak és más városokban is fel tudják használni a módszert” – magyarázta a szerző.

Történelmi játszótér forgószínpaddal

A könyv alapját maga a projekt képezi, amelyet élménypedagógiai elemek egészítenek ki. Ez azt jelenti, hogy először valamilyen élményben van része a diáknak, utána az élményt feldolgozza. Zsigmond Ilka példaként említette, hogy március 15-én szerveznek egy történelmi játszótérrel, amelyben egy forgó-

• Zsigmond Ilka könyvének bemutatója Kolozsváron

színpad lesz: 12 asztalon zajlik 12 különböző foglalkozás. Az egyiknél a gyerek egy pecsételő segítségével megpróbál minél többet kinyomtatni a márciusi ifjak 12 pontjából, a másiknál elmegy a Nemzeti Színházba, és elszavalja Petőfi Sándor versét, a *Nemzeti dal*, vagy ahogy a köznyelvben ismerik a *Talpra magyart*. A harmadik foglalkozás keretében a „városházán” kokárdát varr, és így tovább. Akad olyan tevékenység is, hogy a gyerek célba dobhat osztrák katonáknak öltöztetett vizespalackokra. Valamennyi tevékenység kapcsolódik március 15-höz. „Amikor a gyermek mindezt átélte, megbeszéljük, hogy mi az, ami neki a március 15-ben tetszik, mit jelentettek számára ezek a tevékenységek” – magyarázta.

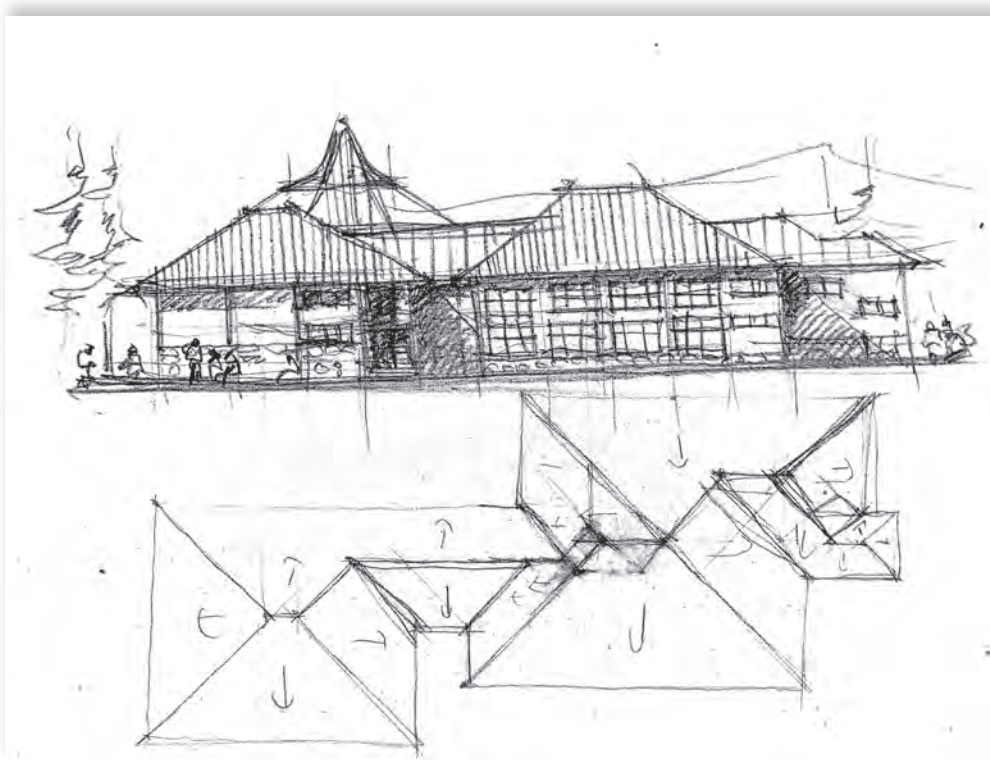
A könyv szerzője kitért arra is, hogy például a kirekesztés érzését is fel lehet dolgozni élménypedagógia segítségével, ilyenkor kidobást játszanak színes labdákkal. A gyerekeket két csoportra osztják, a határt a két csoport között egy spárta jelöli ki, amelyet az egyik irányban folyamatosan elmozdítanak, így a játék végére az egyik csoportban csak egy gyerek marad, aki persze egyedül képtelen az összes labdát visszado-bálni. Ekkor leállítják a játékot, és megkérdezik a gyerekeket, hogy milyen érzés volt csoportosan egyetlen gyereket dobni, illetve hogy milyen érzés volt az egyedül maradt gyerekeknek, hogy mindenki neki dobta a labdákat. A gyerek ebből megérti, hogy mit jelent a kirekesztés, hiszen annak aki egyedül maradt nyilvánvalóan rossz érzés volt, ugyanakkor átbeszéljük a szabályokat is. Az élménypedagógia eszköztára arra jó, hogy egy-egy témát a gyerekek saját élményeikre alapozva tudjanak megbeszélni.

KISS ELŐD GERGELY

Összefogás a kommandói iskola újjáépítéséért

Új iskola építését tervezik Kommandón a január elején részben leégett faépület helyére. Tamás Sándor, a Kovászna Megyei Tanács elnöke, illetve Sebastian Cucu, Kovászna megye prefektusa beadvánnyal fordultak a fejlesztési minisztériumot vezető Sevil Shhaidehhez: a kommandói Horn Dávid-iskola számára több mint 3,5 millió lejt igényelnek. „Az országos költségvetés elfogadását követően azonnal kérvényeztük a kormány tartalékalapjából a támogatást. Ezt megyei szintről kizárólag a tanácselnök és a prefektus kezdeményezheti, ilyen módon kérhetünk célirányos támogatást. A kommandói tüzesetet követően folyamatosan azon dolgozunk, hogy minden segítséget megszerezzünk, hogy új iskola épülhessen. A tartalékalapból 3 516 478,76 lejt igényeltünk, ezt az összeget teljes egészében új iskola építésére akarjuk fordítani” – fogalmazott Tamás Sándor. A politikus rámutatott, ha kell, a helyi büdzséből is bepótolnak, vagy akár önerőből is elkezdik az építkezést. „Reálisnak tartom, hogy a kormánytól megkapjuk a teljes kért összeget, hiszen egyrészt nem is óriási, másrészt az elszigetelt település egyetlenegy oktatási intézményéről van szó” – összegzett Tamás Sándor. Kovászna megye legmagasabban fekvő településén, Kommandón január 9-én tűz ütött ki a helyi iskola épületében, amikor a rosszul szigetelt kéményből kipattant egy szikra. A fából készült ingatlan 30%-a megsemmisült, továbbá a tűz martalékává vált az iskola könyvtára és az informatikai laboratórium is. A helyzetet tovább súlyosbítja, hogy a tűz elpusztította az iskola irattárát és a kazánt is. A kommandóiak példásan összefogtak, a tűz oltásánál az ezerfős falu mintegy 300 lakója segített, de utána kitakarították, átrendezték a megmaradt tantermeket, és pénzt is adományoztak, már az első hetekben több mint 20 ezer lejt gyűjtöttek össze. Több magyarországi testvérmegye és település önkormányzata jelezte, hogy anyagilag is segítik az iskola építését, illetve az új könyvtár állományához gyűjtik a könyveket, de civil szervezetek, intézmények is hozzájárulnak a kárcsökkentéshez. Erdélyben és Magyarországon is szá-

•Látványterv. A Kovászna megyei Kommandó leégett iskolája helyett újat építenének

mos településen könyvadományokat gyűjtöttek a kommandói iskolának. A magyarországi nemzetpolitikáért felelős államtitkárság a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-n keresztül ötmillió

„A fából készült ingatlan 30%-a megsemmisült, továbbá a tűz martalékává vált az iskola könyvtára és az informatikai laboratórium is. A helyzetet tovább súlyosbítja, hogy a tűz elpusztította az iskola irattárát és a kazánt is.”

forintos támogatást ígért. Közben az épen maradt épületrészben már egy hét után megkezdődött a tanítás, az előkészítő kisdiákokat átköltöztették

az óvoda üresen álló termébe, az 1–8. osztályosok öt összevont osztályban tanulnak, számukra van elég terem a lángoktól megmentett szárnyban. A kommandói iskolában mintegy 80 gyerek tanul, egy előkészítő, két összevont elemi és a három felső tagozatos osztályban. „Az ideiglenes megoldások egyelőre működnek Kommandón, de minél hamarabb új épületre van szükség. Kommandó speciális helyzetű település elsősorban a földrajzi elhelyezkedése miatt, a diákoknak nem opció az ingázás, de nem is szeretnénk azt, hogy a szülők elvigyék a gyerekeket más iskolába” – összegzett Tamás Sándor. Adományokat a Kommandóért Egyesület RO10BTRLRONCRT0288651301 lejes számláján, illetve EUR: RO57BTRLEURCRT0288651301 HUF: RO70BTRLHUF CRT0288651301 fogadnak.

BÍRÓ BLANKA

• Napsugár-torta készült a Kolozs megyei Désen

• A zsidói Molnár Izabella köszöntője

• A Bihar megyei Belényes sem maradt ki az ünnepségből

• A jubileumi 60-as számot formázták Szilágysomlyón a Napsugár

Erdély-és Partium- a Napsugár g

Erdély- és Partium-szerte megünnepelték régi, mostani és jövőbeni olvasói a Kolozsváron szerkesztett Napsugár gyermeklap 60. születésnapját. A jubileumi ünnepségsorozat nyitányaként számos iskolában énekeltek el január 30-án déli 12-kor a Napsugár-indulót, a dal szövegét a Kaláka együttes zenéjére

• A Maros megyei Székelyvaja kisiskolásai a Napsugár 60. születés

Elkes kis olvasói

szerte ünnepelték gyermeklapot

írta Szabó Kinga kolozvári tanítónő, játszóházvezető. „Hatvan éve süt ránk kedves Napsugárunk” – szólt az induló szövege. Címlapunkon a Marosvásárhelyi Református Kollégium második diákja, Kubanda Hanga Boróka Napsugár-köszöntő rajza látható.

snapiján

FOTÓK: NAPSUGÁR.RO

• A kézdivásárhelyi Molnár Józsiás Általános Iskola 4. B osztályosainak köszöntője

• A Maros megyei Balavásáron is ünnepelték a kisdíjak

Az én váram az én hazám című hadtörténeti rajzpályázatról

Oláh László a Honvédség és Társadalmi Baráti Kör Székesfehérvári Szervezete (HTBK) ifjúsági tagozatának vezetője Az én váram az én hazám elnevezésű nemzetközi rajzpályázat egyik főszervezője. Oláh Lászlóval a rajzpályázatról beszélgetünk, amelybe nagyváradi diákok is évente bekapcsolódnak.

– Székesfehérvár immár 4. éve szervezi azt a nagyszabású rendezvényt, amelynek keretében határokon átívelő nemzetközi rajzpályázaton vehetnek részt diákok hadtörténeti témák feldolgozásával. A pályázatot a Honvédség és Társadalmi Baráti Kör Székesfehérvári Szervezete (HTBK), a Katonai Emlékpark Pákozdi, a nagyváradi

hadtörténelmének népszerűsítését. Az elmúlt két évtizedben számtalan módszert próbáltunk ki, s ebbe a körbe tartozik a hadtörténeti gyermekrajzpályázat szervezése.

– Számítottak-e ekkora lelkesedésre a fiatalok és természetesen az idősebb korosztály részéről, hiszen tanítók, tanárok és szülők egyaránt részt vesznek a projektben felkészítő munkájukkal és támogatásukkal?

– Az első rajzpályázatunk meghirdetésekor (A szent korona védelmében – 2013) csak szándékunkban voltunk biztosak, annak várható eredményében nem. Meghirdetésekor úgy gondoltuk, hogy ha csak néhány iskola vagy néhány gyermek csatlakozik a felhívásunkhoz, akkor már nem lesz hiábavaló a kezdeményezésünk. Nagy volt a meglepetésünk és természetesen az örömünk is, amikor 204 pályamunka érkezett, s külön örömet okozott, hogy az alkotások hazánk számos tájáról, illetve határon túli területekről is érkeztek. Ekkor úgy éreztük, hogy ezzel a kétszáz pályamunkával el is értük a maximumot. Körülbelül hasonló aktivitásban bízva hirdettük meg 2014-ben a Szent László, a lovagkirály című pályázatunkat, melyre már 1004 alkotás érkezett. Ehhez a kimagasló eredményhez szükség volt a sok-sok pedagógus és család támogatására is, melyet minden alkalommal igyekszünk hálás szívvel megköszönni. Ez a hatalmas szám még nagyobb, ha figyelembe vesszük, hogy lehetőséget biztosítottunk közös alkotások (maximum 4 fős csapatmunka) elkészítésére, illetve több osztály- és baráti közösség találkozott a rajzpályázatunk felhívásával, és foglalkozott a témával. Rajzpályázatainkhoz kapcsolódóan a történelmi Magyarország szinte minden szegletében összesen több ezren foglalkoztak nemzetünk hadtörténelmével, annak egyes eseményeivel, kiemelkedő személyeivel. A 2015-ben egy kicsit a

mesevilág irányába mozdultunk el, de tartottuk a „katonás” vonalat, s így fogalmazódott meg az akkori témánk, az Ólomkatona.

– Mi volt a tulajdonképpeni céljuk, mit szerettek volna elérni a pályázatok során, és mi alapján választották ki az adott hadtörténeti témákat?

„Az értékelés összetett feladatában helyet kapott az alkotás tartalmi vizsgálata, a bemutatott esemény vagy helyszín megjelenített elemeinek történelmi hitelessége, a téma megközelítésének egyedisége.”

– Legelső pályázatunk megfogalmazásakor már biztos alap volt, hogy a téma a történelmi vonatkozású lesz, cél pedig a hadtörténet népszerűsítése. Az évek alatt ez nem változott, sőt ahogy egyre ismertebbé és népszerűbbé vált a kezdeményezésünk, megerősödött bennünk, hogy a hadtörténelmi alapra való építkezés által válik valóban tartalmassá, hasznossá és értékessé a programunk. Az első évben a Szent korona védelmében cím választásával lehetőséget kívántunk teremteni a vállalkozó kedvű gyermekeknek, hogy alkotókedvüket kamatoztatva, fantáziájukat is szabadjárá engedve rajzok formájában közvetítsék érzéseiket, gondolataikat. Nem tartottunk attól, hogy minden gyermek a koronát fogja lerajzolni, s ez be is bizonyosodott, hiszen rengeteg érdekes megközelítést kaptunk. A második évi témaválasztás már sokkal összetettebb volt, hiszen az első évben már sok alkotást kaptunk Nagyváradról, s ekkor kerültünk kapcsolatba a Tanoda Egyesülettel is, s így olyan témát kerestünk, mely

AZ ÉN VÁRAM – AZ ÉN HAZÁM nemzetközi gyermekrajzpályázat

Nemzeti Emlékhely és a Tanoda Egyesület szervezte és hirdette meg. Miként született meg az ötlet, ami gyerekek és fiatalok ezreit mozgatja meg, és megismerteti őket nemzetünk hadtörténelmével?

– Civil szervezetünk több mint húsz évvel ezelőtti megalakulása óta kiemelt feladatának tekinti az ifjúság hazafias, honvédelmi nevelését, nemzetünk

Székesfehérvár és Nagyvárad, de ezzel együtt természetesen az egész magyarság számára fontos. Így esett a választásunk Szent László királyunkra, akihez nagyon sok monda is fűződik. A választásunk helyességét a több mint ezer alkotás igazolta.

– *Körültekintő szervezésre volt szükség ahhoz, hogy egy ilyen rendezvényt lebonyolítsanak. Kik segítették önöket a pályázatok sikeréhez?*

– A pályázati anyag elkészítését, a pályázat technikai lebonyolítását civil szervezetünk, a Honvédség és Társadalom Baráti Kör Székesfehérvári Szervezete Ifjúsági Tagozatának tagjai végezték. Felhívásunk terjesztésében nagyon sok segítséget kaptunk az előző évek résztvevőitől, akik azon kívül,

„Az alkotások technikai kivitelezése sokszínű volt, hiszen a hagyományosnak nevezhető színesceruza-, grafit-, festékalkotásokon kívül megjelent az ujjlenyomatos technika, a sodrott papírgolyócskákból készített kép is, de kaptunk üveglapra vagy falapra festett képeket vagy éppen gyurmaalapú alkotásokat.”

hogy ismét aktívan bekapcsolódtak, segítették a program bemutatását a saját kapcsolatrendszerükön belül. Emellett sokat jelentett az is, hogy baráti körünk számos határon belüli és kívüli településsel és civil szervezettel van kapcsolatban, s ezek a kapcsolatok a rajzpályázatok által újabb közös tevékenységi felülettel gazdagodtak. A történelmi háttérismeretekkel kapcsolatban fontos elmondanom, hogy már a téma megfogalmazásakor is hadtörténészek segítik a munkánkat, akárcsak a pályamunkák értékelése során.

– *A pályamunkák kiértékelésénél milyen szempontokat vett figyelembe a zsűri?*

– Az értékelés összetett feladatában helyet kapott az alkotás tartalmi vizsgálata, a bemutatott esemény vagy

helyszín megjelenített elemeinek történelmi hitelessége, a téma megközelítésének egyedisége, ötletessége, az alkotás kivitelezésének módja és minősége is. Mint minden értékelés, ez is szubjektív, így a zsűritagok számának növelésével igyekeztünk ellensúlyozni.

– *Milyen volt az alkotások technikai kivitelezése? Tapasztaltak-e változást az évek folyamán?*

– Az alkotások technikai kivitelezése sokszínű volt, hiszen a hagyományosnak nevezhető színesceruza-, grafit-, festékalkotásokon kívül megjelent az ujjlenyomatos technika, a sodrott papírgolyócskákból készített kép is, de kaptunk üveglapra vagy falapra festett képeket vagy éppen gyurmaalapú alkotásokat. Többen száraz növényekből állították össze alkotásaikat. Voltak akik a várak papírból vagy fából készített térbeli kialakításával készült pályamunkával neveztek.

– *Nagyon jól működő testvériskolai kapcsolat jött létre a nagyvárad Szacsвай Imre Általános Iskola és a székesfehérvári II. Rákóczi Ferenc Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola vezetői, pedagógusai és diákjai között. Mi jellemzi a testvériskolai kapcsolatot?*

– Kiemelkedő sikernek tartom, hogy a rajzpályázatainkhoz kapcsolódó rendezvények során talált egymásra az említett nagyvárad és székesfehérvári iskola pedagógus- és diákközössége, mely testvériskolai kapcsolattá erősödött, s a rendszeres és tartalmas kapcsolatuk már messze túlmutat a rajzpályázatainkon. Nagyon jó érzés, hogy mi adhatunk ehhez alapot, hogy már hagyományosnak nevezhető, hogy a várad és fehérvári diákok közösen készítenek alkotásokat a rajzpályázatainkra.

– *A szervezőbizottság és a résztvevők szavazatai alapján az egyhetes Varadinum kulturális rendezvénysorozat legszínvonalasabb rendezvényei közé választották a gyermekrajzpályázatukat, amit egy emléklappal jutalmaztak. Ezt a lelki meg erősítést hagyományyszerűen szeretnék folytatni, egyfajta tradíciót szeretnének vele teremteni?*

– Valóban kiemelkedőnek ítélték a rajzpályázatunkat és annak a nagyvárad rendezvényét, s az emléklapett a baráti körünk irodájának falát ékesíti. Ez a visszajelzés is fontos és értékes a számunkra, s újabb erőt ad a folytatáshoz.

Hisszük, hogy amit évekkel ezelőtt elkezdtünk az nemzeti mértékkel mérve is értékes, hasznos és hiánypótló. A gyermekek nevelése, értékrendszerük formálása, ismereteik bővítése közös felelősségünk és feladatunk, melyet nem oszt meg határvonal, közösen lehetünk eredményesek.

– *Mit üzen a szülőknek, mik legyenek azok az értékek, amelyekből lelki erőt merítsenek a jövőben? Lehet-e már előre tudni, hogy mi lesz a következő rajzpályázat tematikája?*

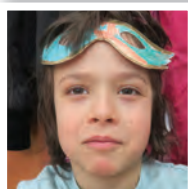
– A jövő generáció nevelése közös feladat, melyben szerepük van a szülőknek, családoknak, az iskoláknak és más intézményeknek, intézményrendszereknek, de fontos feladatuk van a különböző civil szervezeteknek is. Hisszük, hogy a hadtörténelmi alapokra épített gyermekrajzpályázatoknak helye van a gyermekek történelmi ismereteinek bővítésében, nemzeti érzéseik kialakításában és erősítésében. Nemsokára újabb pályázati felhívást indítunk útjára a Kárpát-medencében, s a téma ismét hadtörténelmi vonatkozású lesz.

**BAKI SZMALER
GYÖRGYI**
a nagyvárad Szacsвай
Imre Általános Iskola
rajztanára

„Katicabogárnak öltözöm, mert az a kedvenc rovarom”

A marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceumban jártunk, ahol az előkészítő osztályban éppen a farsangi ünnepségre készültek a hat-hét éves gyerekek Pop Ágnes tanítónő irányításával. Sok-sok verset, vicces történetet, énekeket és jeleneteket tanultak, és arról beszélgettek, hogy mit jelent a farsang, mit szoktak ilyenkor csinálni, és mi következik az után. Érdeklődésünkre mindneki elmesélte, hogyan készül, minek öltözik, ahogy azt is elmondták, ha le kellene mondaniuk valamiről a nagyböjttben, mi lenne az, amit megvonnának önmaguktól.

Úgy tudom, a farsang olyan ünnep, amikor az emberek jókedvűek, viccesek, szeretnek mulatozni, finomakat enni és inni és sokat énekelni. Vicces ruhákat veszünk magunkra, és bemutatjuk azt, amit tanultunk. Én nindzsának öltözöm, ami egy rajzfilmfigura, tulajdonképpen teknőc-nindzsa, amit nagyon szeretek, mert jó, és a rosszak ellen harcol. Zöld nadrágom és zöld pulóverem lesz, anyukám és apukám készítette el a jelmezemet.

Kovács Koppány

Egy nagy mulatság a farsang, amikor sokat mulatozunk, táncolunk, viccelünk, érdekes jeleneteket mutatunk be. Én bohócnak öltözöm, Jancsi bohóc a nevem, és van egy versem is, amit már megtanultam otthon. Az iskolában maszkot készítettünk, azt is feltesszük. Elégetjük a szénával kitömött bábut, úgy búcsúzunk el a téltől. Hamvazószerdán véget ér a farsang, akkor már nem lehet többet mulatozni.

Elek Kádár Killa Kámea

Szép mulatság a farsang, amikor fánkot esznek és más finomságokat, amit régebb az asszonyok készítettek. Azt hallottam, hogy lányok a fonóban ültek, és várták a fiúkat, hogy azok bejöjjenek, és ott mókázzanak, udvaroljanak. Én nagyon szép, földig érő kék ruhába fogok öltözni, koronám és varázspálcám is lesz, amit a tavaly vásárolták nekem a szüleim. A tavaly is Elza voltam a Jégvarázsból, mert az a kedvenc mesefilmem.

Deák Kincső Edina

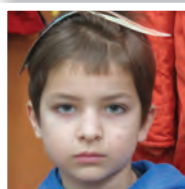
Szép szokás a farsang, ami vízkeresztkor kezdődik, akkor szokták a karácsonyfákat kidobni, és akkor szoktak a hideg, jeges vízben megfürödni a bátrak. Farsangkor mulatságokat szerveznek, felöltöznek vicces vagy mesebeli figuráknak, még a felnőttek is. Sokat mókáznak, nevetnek, énekelnek, így búcsúznak a téltől. Szeretem a farsangot, mi is megtartjuk a tanító nénivel.

Sántha Ábá Solt

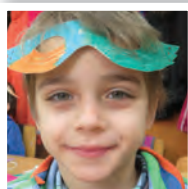
A farsang vízkeresztkor kezdődik, és hamvazószerdáig tart. A karácsony és szilveszter utáni ünnep. Ilyenkor az emberek felöltöznek más-más szerepekbe, bolondoznak, jókedvűek, sokat kacagnak. Van egy versem, amit el fogok mondani, egyedül tanultam meg otthon, a tanító néninek sem mondtam még el. Pillangónak fogok öltözni, már a ruhám is készen van. Nagyon szeretem a szép színes pillangókat.

Palatka Iringó

A farsangi mulatságok, ha lejárnak, akkor következik a böjt. Ha valamiről le kellene mondani, akkor én a kedvenc dolgaimról mondanék le, a tévéjátékomról például. De még azelőtt, mielőtt a böjt kezdődne, készülök a farsangra, mi is tartunk jelmezes bált, verseket tanulunk, és előadjuk azokat. Nagyon jó lesz, már előre tudom, hogy jól fogunk szórakozni.

András Hunor Botond

Jókedvűek az emberek a farsangban, azért is van, hogy olyankor ne szomorodjanak, hanem viccelődjenek, öltözenek fel valaminek, tegyenek maszkot, hogy ne ismerjék fel egymást. Mi is tartunk az iskolában farsangi mulatságot, már el is készítettük a maszkjainkat. Mindenki felöltözik valaminek, egy mesefigurának, verset mondunk, énekelünk, és elbúcsúztatjuk a telet.

Adorján Tamás Bálint

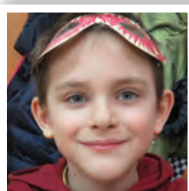
Szeretem a farsangot, sok jó dolog szokott történni, verseket mondunk és énekelünk is, felöltözünk vicces ruhákba. Kitömünk egy bábot szénával és elégetjük, azzal elkergetjük a telet és a hideget.

Imre Tímea Zsófia

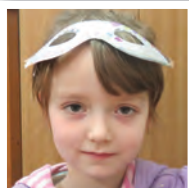
Mindig nagyon-nagyon jó volt nekem a farsang, ettünk, ittunk és mulattunk, táncoltunk, énekeltünk! Most is erre készülök, Elzának fogok öltözni, a *Jégvarázs* mesefilm királynőjének, akinek szép, földig érő ruhája van, kék színű, koronát visel a fején, és van varázspálcaja, amivel tud varázsolni, mindent jegessé varázsol, ha megharagszik.

Nagy Vivian

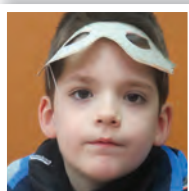
A farsang hamvazószerdán véget ér, és akkor kezdődik a böjt, ami negyven napig tart, egészen húsvétig. Ez alatt az időszak alatt az emberek böjtölnek, ami azt jelenti, hogy nem esznek húst, nem isznak alkoholt, és nem mennek mulatságba. A farsang azért van, hogy addig mulatozzanak az emberek, táncoljanak és énekeljenek, de aztán, ha vége, akkor már nem.

Szilágyi Tamás

Farsangkor az emberek összegyűltek egy-egy háznál, az asszonyok és a lányok fontak, vagy tollat fosztottak. Egy lámpa égett csak, a fiúk pedig udvaroltak a lányoknak. Minden lánynak volt udvarlója, ha nem, akkor az a lány nem ment férjhez. A fiúk megkérték a lányok kezét még a farsang vége előtt, és megtartották a lakodalmat is.

Orbán Kiss Zsuzsánna

A farsang a mulatozás időszaka, utána jön a böjt. Nekünk nem kell böjtölnünk, mert gyerekek vagyunk, de a felnőttek nem ehetnek húst és zsíros ételeket, nem ihatnak bort, pálinkát és sört, és nem mehetnek mulatságba. Ha le kellene mondani valamiről, akkor én a tévézésről mondanék le.

Ambrus Zalán

A farsang utáni böjtben az emberek nem esznek zsíros ételeket, húst, és nem isznak alkoholt. A farsang azért van, hogy akkor mulatozzanak, egyenek és igyanak, és legyenek jókedvűek. Ilyenkor vicceseket játszanak, vicces ruhákba öltöznek, énekelnek, jeleneteket mutatnak be, bolondoznak. A fiúk megkérték egy-egy lány kezét, és eljegyezték egymást. Akinek nem volt szerelmese, az nem talált férjet vagy feleséget magának.

Molnár Barbara

Farsangfarka lesz a mi ünnepségünk, kiválasztjuk a legnagyobb fiút, aki lefekszik egy lepedőre, és körberajzoljuk filctollal. Utána a lepedőt kivágjuk, majd összevarrjuk és készítünk egy bábut belőle, amit szénával tömünk ki. Utána kint az udvaron elégetjük, és megsíratjuk a telet, vagy jobban mondva elkergetjük.

Molnos Roland

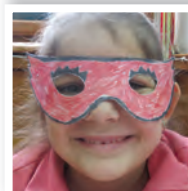
Már voltam farsangi mulatságon, és nagyon szórakoztató volt, szerettem, mert jókedvűek voltak az emberek, a felnőttek és a gyerekek is. Vízkeresztkor kezdődik és hamvazószerdáig tart a farsang, azután jön a böjt. Az iskolában is készülünk egy ünnepségre, a tanító néninkkel érdekes mulatságot fogunk tartani, elégetünk egy bábut, amellyel elbúcsúztatjuk a telet is.

Balogh Andrea

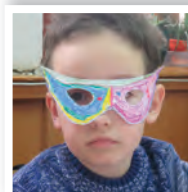
Szép mulatság a farsang, mindenki jelmezbe öltözik, és úgy megy a mulatságba. A tanító néni mesélte, hogy mit csinálnak ilyenkor, hogyan bolondoznak az emberek. Farsangkor fánkot sütnek, azt szoktak enni, de más ünnepi ételeket is készítenek, a felnőttek bort isznak. A farsang hamvazószerdán véget ér, nem szabad többet húst enni egészen húsvétig. Addig mulatozni sem szabad. Én a filmnézésről mondanék le.

Benedek Anna Mária

Katicabogárnak öltözöm a farsangi ünnepségünkön, mert a kedvenc rovarom, nagyon szép és kedves bogár a hátán a sok pöttyel. Eddig még nem voltam soha katica, most gondoltam, az leszek, anyukámék kölcsönveszik a ruhát. Jó ünnepség lesz, nevetéssel, mulatozással, sok vicces jelenettel a farsang, már alig várom. Az osztályban a tanító nénivel készülünk rá.

Vita Vanda

Olyan ünnep ez, amely azt jelenti, hogy az emberek mulatoznak, mert jókedvűek. Ilyenkor farsangi fánkot szoktak sütni, azt eszik, de esznek kalácsot is, sült húst, a felnőttek pálinkát, bort, sört isznak, a gyerekek Fantát. Jelmezbe öltöznek, maszkot tesznek az arcukra, hogy nem ismerjék fel egymást. Mi is készítettünk jelmezt, nagyon tetszik.

Birton Richárd Zoltán

SZÖVEG ÉS FOTÓK: ANTAL ERIKA

Iskoláim

Gyanítom – bár ne lenne igazam! – hogy az az iskola nem ez az iskola volt.

Az a világ már nem létezik. Az 1961–1973-as időszakról lenne szó, 1954-es megszületésem után.

Olvasni ötéves koromban tanultam meg, éspedig oroszul. Anyai nagyanyámnak – nem mintha orosz lett volna, ellenkezőleg, német származású volt – a gyerekeitől megmaradt egy orosz nyelvű képeskönyve az ötvenes évekből, cirill betűs magyarázatokkal. Nos abból. Élmény volt, a rajzok egyszerűek, de színesek voltak – villamos,

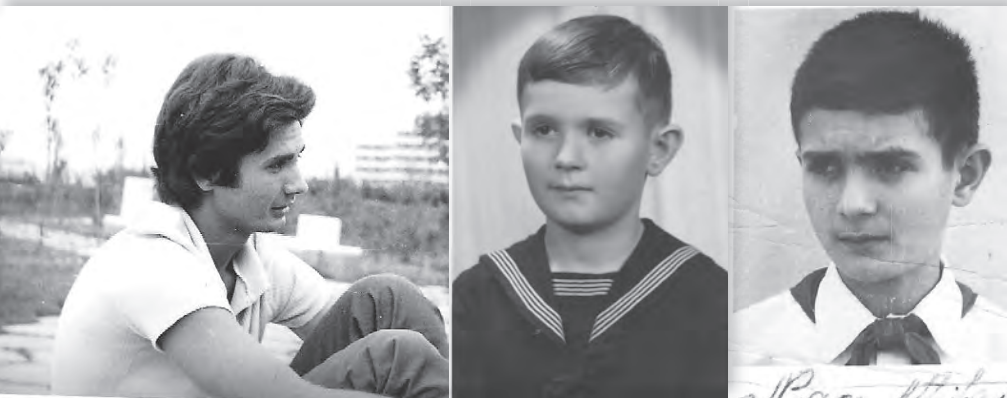
7 lakónegyedbeli (ahol laktunk) 7. Sz. Általános Iskola román igazgatónője – azért, hogy megmentsem egy magyar osztályt – visszakönyörgött engem a Művészeti Líceumból. Persze hogy visszamentem – a hegedülést párhuzamosan folytattam az előbb említett iskolában.

Írni-olvasni magyarul és románul a 6. Sz. Általános Iskolában tanultam meg – ott kezdtem az első osztályt, a mentőállomás mellett, majd másodiktól folytattam a 7. számúban –, de szépen írni, máig nem. Az ottani 6.

gyógyszerész volt) és apám (orvos, klinikavezető, óraadó egyetemi tanár) szájából pedig francia mondatok is hullongtak.

Az átlaghoz képest sok könyvünk, festményünk, meg bakelitlemezünk volt: komoly- és könnyűzene egyaránt.

„Mindeközben hegedülni tanultam, sőt rövid időre – egy tanévnnyire, amint azt már jeleztem előbb – átmentem Művészeti Líceumba, ahol Halász Lajos volt a hegedűtanárom, aki a tanítványait otthonában miniaudíciókra hívta meg: csodás lemezgyűjteménye (még bakelitok) segítségével zenetörténeti, elméleti, előadói kiselőadásokat tartott nekünk.”

kerékpár, alakok, egyebek lakták be a könyvet.

Aztán, mire első osztályba kerültem 7 éves koromban – akkor az volt a küszöb –, alapfokon beszéltem a románt – a román ajkú gyerekek pedig a magyart. A Marosvásárhelyen született románok. Ez is jellemezte annak idején a várost. Meg az is, hogy a November

osztályban élményszámba mentek a Varró Ilona (Székely János felesége) magyarórái. Annyira komolyan vette a magyar helyesírást is, hogy aki vétett, megbuktatta. Tulajdonképpen ő fertőzött meg végleg a szépirodalommal.

Otthon, nagyanyám révén néha német szó is járta; édesanyám (aki

Koncertekre jártunk – előre készülve a család, a programhoz igazodva –, no meg ott volt a csodálatos Székely Színház, a nívós képzőművészeti kiállítások!

Barátok a zenészek, a színészek, képzőművészek közül kerültek ki – szüleim kapcsolatai, akiknek révén igen korán szívtam magamba mindazt, ami mindig is vonzott: a hiteles kultúrát.

Mindeközben hegedülni tanultam, sőt rövid időre – egy tanévnnyire, amint azt már jeleztem előbb – átmentem Művészeti Líceumba, ahol Halász Lajos volt a hegedűtanárom, aki a tanítványait otthonában miniaudíciókra hívta meg: csodás lemezgyűjteménye (még bakelitok) segítségével zenetörténeti, elméleti, előadói kiselőadásokat tartott nekünk.

A 8. osztályt már a Bolyaiban kezdtem, de a zenélést ezzel párhuzamosan még a 11. osztályig folytattam. A Bolyai nagyon szigorú iskola volt. Annak, aki kívülről érkezett, egy-kettő megmutatták, hogy húzza meg magát, mert szinte semmit sem tud. És ez – az iskola nívójához képest – úgy is volt.

Nagy Attila marosvásárhelyi orvos, orvosi szakíró és költő. 1954 szeptember 19-én született Nagyenyeden. Középiskolai tanulmányait 1973-ban végezte Marosvásárhelyen a Bolyai Farkas Líceumban, majd 1980-ban az orvosi és gyógyszerészeti egyetemen szerzett orvosi diplomát. Pályáját Marosvásárhelyen, 1980–1983 között orvosgyakornokként kezdte, 1984-ben a Suceava megyei Rîșca községben folytatta. 1984–1986-ban Jódrautosnyán, 1986-ban Marosugrán községi orvos; 1986–1988-ban üzemi orvos Marosvásárhelyen, majd 1988-ban a belgyógyászati klinikán alorvos 1988–1991 között, 1991–1996-ig szakorvos, 1996-tól főorvos, 2001-től az orvostudományok doktora. Írásaival 1973-ban az *Utunkban* jelentkezett, ezután több-kevesebb rendszerességgel közölte verseit a *Brassói Lapok* és az *Igaz Szó*. 1989 után a *Látó*, *Kelet-Nyugat*, *Romániai Magyar Szó*, a *Népújság Múzsza* című irodalmi melléklete, a *Fagyöngy* (Székelyudvarhely 1995, 1996), legújabban a *Volt jövőkébe nézve* (Marosvásárhely 2001) és az *Erdélyi Szép Szó* 2000 (ugyanott 2001) című antológia. 1990-ben szerkesztette az *Üzenet* című egyházi hetilap képzőművészeti anyagát, amelyben több kritikája, tanulmánya jelent meg.

Itt tanultam meg: tanulni, átfogóbban gondolkodni.

Aztán a felvételi után, 9. osztályban, még erősebbre váltott a tanári kar, egyesek közülük egyetemi szinten hirigelték bennünket. Az, ami alapvető élmény volt – a rengeteg matek- (Kirsch Márta tanárnő), fizika- (Árkossy László és Klementisz János tanárok), kémiafeladat (Molnár Zoltán tanár úr) mellett – Zoltán Ildikó magyar- és világirodalomórái, amelyeket – részben – Németh László követőjeként, integrált formában tartott (vetítés, szavaltatok, a téma történelmi és szociális miliőben való elhelyezése stb.). Másik – általunk túl szigorúnak elkönyvelt – tanárunk, a fizika érdekes tanára, Árkossy László nem győzte hangsúlyozni, hogy minden tudásnak az alapja a rácsodálkozás arra, amit meglátunk, észreveszünk. Klementisz János Japánban díjat nyert molekulamodelljét trófeaként tiszteltük.

Közben minden évben – ki-ki abban, amiben jeleskedett – szerepeltünk a tantárgyolimpiákon, standard módon jó vagy kitűnő eredményekkel. Volt a Bolyainak több kiemelkedő tehetsége, és minden tantárgyban, sőt olyan is, aki több tárgyban is kitűnt, illetve az egyetemi felvételin egyszerre 3 egyetemre is bejutott. Tény, hogy a bolyaisoktól – elsősorban a reáliákat illetően – szinte rettegtek az országos egyetemi felvételik. Közéjük tartozik az orvosi egyetem is.

„A Bolyai nagyon szigorú iskola volt. Annak, aki kívülről érkezett, egy-kettő megmutatták, hogy húzza meg magát, mert szinte semmit sem tud. És ez – az iskola színvonalához képest – úgy is volt. Itt tanultam meg: tanulni, átfogóbban gondolkodni.”

Ide kívánczik feltétlenül (az én generációm közüliek közül) Körtesi Péter nemzetközi hírű matematikus, Darvas Attila matek- és nyelvzséni, a szuperreálcsapat (köztük az öcsém, Nagy Ferenc, Hajdú Zoltán stb.), Salat Levente, Gagyai József, a tragikus véget

ért Kinizsi Pál és még többen is minden évfolyamról, akikkel szinte bármiről (el az antik filozófiáig), akár reggelig el lehetett dumálni. Igen, EZ VOLT akkor a családi közeg és az ISKOLA! És a Müller Ádám hatása, aki garzonlakásában csak igen keveseket fogadott közülünk.

A Bolyai *Tentamen* című lapja, amely kétnyelvű lévén – román és magyar – a két tagozat legjobbjait hozta nyegyedévenként, ha jól emlékszem. Itt debütáltam én is versekkel és versfordításokkal, amelyeket Marosi Péter vett górcső alá, és ajánlott be a szépirodalomba 1973-ban. Végül az orvosin kötöttem ki, de verset ma is írok.

„Az ottani 6. osztályban élményszámba mentek a Varró Ilona (Székely János felesége) magyarórái. Annyira komolyan vette a magyar helyesírást is, hogy aki vétett, megbuktatta! Tulajdonképpen ő fertőzött meg végleg a szépirodalommal.”

A sportosztályok (9–12. osztály) országos sikereitől többször visszhangzottak az iskola folyosói. A rendkívüli ember, tanár, több sportágban kiváló élsportoló Fülöp György oktatta őket a többi tornatanár mellett, de elsősorban ő felelt sikereikért. Ma az ő nevét viseli nagy hírű iskolánk sportpályája.

A Bolyai-kultusz, a Laskói Csókás Pétertől errefele tartó nagy vonulat (Aranka György stb.) kötelezett minket, és becsületükre váljék, tanáraink nemcsak belénk oltották a nagy elődök tiszteletét, de el is várták tőlünk a bizonyítást a mindennapokban is. Gondolkodni, elgondolkodni és hatni tanítottak, egyenes gerinccel tenni azt, ami ránk méretett, sosem panaszkodva, alkotó módon. Egymást becsülve lépni tovább, és úgy, hogy soha ne kerüljünk konfliktusba saját lelkiismeretünkkel.

Köszönöm mindannyiuknak!
Gaudeamus!

NAGY ATTILA

Vásárhely

A város most már bennem él
Lebontott utcái csendesen
Kövenként szállnak alá
És békülnek velem

Nem maradt semmi csak az álom
Néhányan még homályos szemmel
Ismerem őket ők neveltek
Szomorú roppant fegyellemmel

Lepusztult tájon s annak asztalán
Cserepek csillognak itt-ott a szélben
Állok a régi lámpa alatt
S tudom nemcsak én vagyok ébren

Nagy Attila

Aszú
alkonyat

Pallas-Akadémia Könyvkiadó

Elektromoshulladék-gyűjtő gyergyói kisdíákok

A környezet tisztán tartása, az újrahasznosítás, az önkénteskedés közel áll a gyergyószentmiklósi diákokhoz, ugyanis több iskola részt vesz a RoRec, a Romániai Egyesület az Újrahasznosításért által meghirdetett országos elektromos és elektronikai hulladék-gyűjtő programban. A gyergyói Kós Károly-iskola csapata sikerélményekkel is gazdagodott, hiszen legutóbb elnyerték a Legaktívabb Csapat címet. A nyereményből kirándulást szerveztek, ugyanakkor folyamatosan dolgoznak, hogy újabb élményekkel gazdagodjanak.

Önkénteskedni nagyon jó érzés

A Kós Károly-iskola „rorecs” csapata a program keretében az elektromos hulladékok gyűjtése mellett több környezetvédő tevékenységet is folytat, újrahasznosítható anyagokból játékokat, illetve plakátokat készítenek, amelyekkel a lakosságot is tájékoztatják arról, hogy újrahasznosítható anyagokat gyűjtenek. Volt példa arra is, hogy szórólapokat juttattak el intézményekhez, cégekhez, amelyek az iskolához szállítják az elektromos hulladékot. A kis környezetvédő közösséget Pop Erika tanárnő, a program helyi koordinátora vezeti. Az iskolában minden osztályból van egy felelős, a nagyobbak közül többen is tagjai a 25 fős,

„Azzal, hogy összegyűjtjük a elektromos hulladékot, a környezetünket védjük, és az újrahasznosított anyagokkal segítünk is, hiszen azokat a mozgássérült személyek megsegítésére, különféle készülékek gyártására fordítják.”

újrahasznosításért felelős csapatnak. „Nem szeretnénk a környezetünket szennyezni, fontosnak tartjuk a védelmét, és erre biztatjuk iskolatárasainkat, szüleinket, szomszédainkat is. Továbbá önkénteskedni is nagyon jó érzés, ötö-

• A SZERZŐ FOTÓJA

• A gyergyószentmiklósi Kós Károly-iskola környezetvédő csapata

dikes korom óta, három éve vagyok a csapat tagja” – mondta Nagy Julianna Noémi. „Az iskolában külön kartondobozokban tároljuk a kisebb elektromos hulladékokat, ilyenek például a villanyégők, neoncsövek, elemek, vasalók, kenyérpírtók, kisebb vízmelegítők, számítógép-billentyűzetek stb. Olyan is előfordult már többször, hogy szomszédok, ismerősök jelezték, van elromlott kisebb háztartási gépük, és hogy ne foglalja a helyet, szívesen vennék, ha elhoznánk. Ilyenformán is sok minden gyűlt, olyan is akadt, aki használhatatlan televíziókészülékétől vált meg” – tette hozzá Köllő Eszter hetedik osztályos diák.

A tiszta és a szennyezett bolygó

„Azzal, hogy összegyűjtjük a elektromos hulladékot, a környezetünket védjük, és az újrahasznosított anyagokkal segítünk is, hiszen azokat a mozgássérült személyek megsegítésére, különféle készülékek gyártására fordítják” – mondta az ötödik osztályos Csergő Orsolya. A szintén ötödikes Elekes Bíborka úgy nyilatkozott, minél több személyt szeretnének bevonni az akcióba, az iskola már több éve hogy csatlakozott az országos programhoz.

„Egy alkalommal le kellett rajzolnunk a bolygónkat szennyezetten és tisztán. Hát az volt a szép, ahol tiszta volt” – tette hozzá. Az elektromoshulladék-gyűjtő program továbbra is zajlik a Kós Károly-iskolában. A gyerekek várják a lakókat, hiszen minél több újrahasznosítható hulladék gyűl, annál tisztább lesz a környezetünk, és a kis csapat annál közelebb lesz egy újabb kiránduláshoz. „A tavalyi nyereményből kirándultunk, a Tordai-hasadékot és a parajdi sóbányát látogattuk meg. Idén is elsősorban a tiszta környezetért tevékenykedünk, és a másokon való segítség a célja önkéntes csapatunknak, de persze kirándulni, élményeket szerezni is szeretnénk” – tette hozzá az ötödikes Incze Hunor.

Pop Erika tanárnő szerint a gyerekek nagyon lelkesek, és az elmúlt évek során azt tapasztalta, hogy a lakók örömmel fogadják a kezdeményezést, érdeklődés mutatkozik a csapat munkája iránt, hiszen minden lakásban kerül eldobni való elektromos hulladék.

BARICZ-TAMÁS IMOLA

Miben segíthet az iskolaorvos?

Egy Hargita megyei felmérés szerint tíz gyerekből négynél hátgerincferdülést diagnosztizáltak, de sok az elhízott és cukorbeteg diák is. A gyerekek egészsége szempontjából egyre fontosabb szerep hárul az iskolaorvosi szolgálat megerősítésére.

Hargita megyében 53 ezer tanulót tartanak nyilván, erre kilenc iskolaorvos jut: ötön Csíkszeredában, egy Székelyudvarhelyen, egy Gyergyószentmiklóson és ketten Maroshevízen dolgoznak. Falvakon a családorvos feladata az iskolások orvosi felügyelete.

Országos szinten 1200 iskolaorvos teljesít szolgálatot. A mi munkánk elsősorban a periodikus szűrővizsgálatok lebonyolítása, és a fertőző betegségek megelőzése. Rendszeresen képviseljük a megyét az Országos Iskolaorvosi Konferenciákon. Utoljára 2015 májusában Kolozsváron vettünk részt hasonló kongresszuson. Ott tapasztaltam meg, hogy Hargita megyében munkánkat nem értékelik: hat éve tartozunk a polgármesteri hivatalokhoz, de Székelyföldön ez az együttműködés nehezen alakul, nincs partneri kapcsolat a helyi önkormányzatok és az iskolaorvosok között. E konferenciákon derül ki, hogy más megyékben – Aradon például – a polgármesteri hivatalok minden lehetséges anyagi támogatást megadnak az iskolákban dolgozó orvosoknak. A Hargita megyei gondokat az is súlyosbítja, hogy a megyében nincs egyetlen fogászati rendelő sem, ahol a tanulók prevenciós vizsgálatával foglalkoznának. Sajnos ezt a rendellenességet az elmúlt 25 évben sem sikerült megoldani.

Egy felmérés lesújtó adatai

Tavaly szeptember-október folyamán két iskolában hat orvos és nyolc gyógytornász segítségével készítettünk alapos felmérést ezer tanuló megvizsgálásával és az adatok feldolgozásával. Az egészségügyi vizsgálatokat és a felmérést a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet (MOGYI) endokrinológia osztályán dolgozó dr. Szántó Zsuzsanna főorvosnővel, a budapesti Országos Gerincgyógyászati Társaság munkatársaival, háziorvosokkal és gyermekgyógyászokkal együttműködésben végeztük. Az eredmények lesújtóak: mintegy 400 tanulónál találtunk hátgerincferdülést, sok gyermek küszködik szívzörejrel, elhízással, magas vérnyomással és cukorbetegséggel. Két esetben találtunk mell-daganatot és egy gyereknek heredaganatot, illetve golyvát (a pontos adatokat később hozzuk nyilvánosságra).

Újra kell értékelni az iskolai egészségügyi ellátást

Az egészségügyi felmérés adatai alapján is egyértelművé válik, mekkora szerep hárul az iskolaorvosokra, akik elsősorban a fertőző betegségek megelőzése terén és a különböző betegségek korai felfedezésével tehetnek sokat gyerekeink egészségeért. A sikeres és eredményes mun-

kához azonban arra van szükség, hogy ez a foglalkozás ne maradjon „holtvágányon”, ne úgy tekintsenek ránk, mint valami felesleges egészségügyi szolgáltatásra. Az iskolaorvosi munka elismerése érdekében kolozsvári és marosvásárhelyi kollégákkal közösen immár országos szinten is azt szorgalmazzuk, hogy munkánkat szakmai szempontból is értékeljék. A kezünk jelenleg meg van kötve: az iskolaorvos nem írhat küldőpapírt, sem ingyen receptet, ez a háziorvos felségterülete. Az iskolákban ugyanakkor jól működött az oltások beadása: amióta a szakminisztérium ezt átadta a háziorvosoknak, a rendszerben sok a hiba. Szakorvosi pályafutásom 34 éve alatt dolgoztam gyerekkórházban, nyolc évet kórházi sürgősségi ellátásban és 25 évet csíkszeredai iskolaorvosként, így jó rálátásom van az iskolaorvosi rendszerre és annak valamennyi gondjára-bajára. Fontos a pedagógusokkal való szoros együttműködés, ezért szorgalmazzom, hogy minden tanító

„Fontos a pedagógusokkal való szoros együttműködés, ezért szorgalmazom, hogy minden tanító és tanár elsősegély-nyújtási tanfolyamon vegyen részt.”

és tanár elsősegély-nyújtási tanfolyamon vegyen részt. Jó volna tudatosítani mind a tanügy-, mind az egészségügyi minisztérium, mind a helyi önkormányzatok döntéshozói-ban, hogy gyerekeink egészsége szempontjából az iskolaorvosi ellátásnak alapvető szolgáltatással kell válnia.

DR. GÁLL ANNA
csíkszeredai gyermekgyógyász főorvos

Szalárdi hagyományörző kisdiákok Brüsszelben

Decemberben, mikor a lelkünket is tisztára mossuk Jézus születésének ünnepére készülve, nagy megtiszteltetés ért bennünket, a Bihar megyei Szalárd Pityang Néptáncsoportját és vezetőjét. Meghívást kaptunk Brüsszelbe, az Európai Parlamentbe, hogy a vízkeresztli hagyományokhoz híven énekünkkel köszöntsük az ott dolgozókat. A keresztény hívők ezen a napon emlékeznek meg Jézus megkeresztelkedéséről. Régi szokás volt e napon a háromkirályjárás, a fiúk maguk készítette királyi jelmezekben házról házra járva énekeltek, köszöntöttek. A korábbi évek legjobb csapataiból válogatott delegáció részeként két diák a csoportból, Kőrösi Mátyás és Pelbát Boglárka, valamint jómagam képviseltük a szalárdi néptáncsoportot. A megtisztelő meghívást az Európai Magyar Fiatalságért Alapítványtól (EMFA) kaptuk. Négyévnnyi hagyományörző tevékenység meghozta gyümölcsét, hisz felfigyeltek a már háromszor aranyérmes csoportra, akik nemcsak a néptánc, a népdal és a népi kultúra szeretetében jeleskedtek, de a betlehemezés hagyományának továbbadásában, megőrzésében is. Csillagénekesként civilizációs küldetésben voltunk az EP-ben. Magunk készítettük palástunkat, koronánkat, megtanultuk a nemzetközi énekeket, szövegeket és nagy izgalommal vártuk az utazást, de főleg a repülést. „A csillagénekesek évszázadok óta az emberi méltóság, szabadságon alapuló szép kozmikus rend, a közösségi felelősségvállalás hírnökei” – vallja az EMFA elnöke, dr. Varga-Berta József, aki a programok főszervezője, irányítója volt. A Kárpát-medencei csillagénekes csapatok nemzetközi fellépésére több helyen is sor került. Elsőként a COMECE, az Európai Unió püspöki konferenciájának bizottsága előtt léptünk fel. Fantasztikus élmény volt a találkozás Európa pápai követével és az európai katolikus püspöki titkárság vezetőivel. A belga, német, osztrák, magyar és román gyerekek nagyszerű előadással köszöntötték az egyhá-

zi vezetőket. Több nyelven adtak elő énekeket, melyet Kőrösi Mátyás hegedűkísérete és két német diák gitárkísérete, valamint a német zenepedagógus furulyajátéka tett még meghatóbabbá. A háromkirályjárás és a vízkeresztli ünnepkör hagyományához híven áldást vittünk a házra és a benne lakókra, és ajtajukra írtuk: 20°C+M+B+17 (mansionem benedicat). A csillagozás a brüsszeli EP-ben aznap délután folytatódott, a plenáris terem főbejáratának vízkeresztli feliratozása következett. Az ott tartott előadást Rainer Wieland EP-alelnök fogadta, majd több német képviselő is csatlakozott. Újságírok, riporterek, fotósok, tévések mind körülöttünk nyüzsögtek. Az alelnök úr vezetésével láthattuk a EP gyűléstermet, ahol több mint 700 képviselő ülészik. Aznap megnézhattuk a Parlamentáriumot is, ami egy interaktív múzeum, és nagyon tetszett kicsiknek, nagyoknak egyaránt. Érdekes előadásokon keresztül ismerhettük meg a történelmi eseményeket, az EU megalakulását, országait, városait és azok nevezetességeit.

Másnap az RMDSZ és FIDESZ-KDNP képviselőcsoportjánál jártunk köszöneti. Winkler Gyula, Sógor Csaba és Bocskor Andrea EP-képviselőink fogadtak bennünket. Itt magyar és román nyelvű előadást mutattunk be. Brüsszeli élményeink sorában meg kell említenünk az esti városnézést is. A kivilágított óváros gyönyörű színeiben pompázott, csodálatos látvány volt. Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani Varga-Berta Józsefnek, a CEECD intézet igazgatójának, hogy részesei lehettünk ennek a csodának, ami feledhetetlen öt napot jelent számunkra. Mi, akik ebből a kicsi közösségből vihattuk a csillagot, egyszerre lettünk áldottak és áldást vivők.

KŐRÖSI MÁRIA
tanítónő, a Pityang
Néptáncsoport
vezetője

Emelte a támogatást a magyar kormány

Ismét a korábbi, 22 400 forintos (336 lej) fejenkénti támogatási összeggel hirdeti meg a magyar kormány nemzetpolitikai államtitkársága a külhoni magyarság oktatási-nevelési támogatását – jelentette be Potápi Árpád János budapesti sajtótájékoztatón. A nemzetpolitikáért felelős államtitkár elmondta: a Szülőföldön magyarul pályázat célja a magyar nyelvű oktatás és nevelés támogatása, és összege újra 22 400 forintnak felel meg az adott ország valutájában egy költségvetési módosító indítványnak köszönhetően. Emlékeztetett, hogy a támogatás összege a költségvetési zárolások miatt az elmúlt két évben 17 200 forint volt fejenként. 2016-ban mintegy 240 ezer pályázat érkezett be 4,1 milliárd forint értékben, a programban mintegy 1600 csángó magyar gyermek is részt vesz. Támogatásra jogosultak azok az óvodáskorú gyerekek, akik a 2016/2017-es tanévtől magyar nyelvű nevelésben vesznek részt, valamint azok az általános- és középiskolás tanulók, akik 1998. augusztus 31-ét követő időszakban születtek, akkreditált oktatási intézményben alap- vagy középfokú tanulmányaikat magyar nyelven folytatják. Egyedi elbírálással támogatást kaphatnak, akik fakultatív magyar nyelvű oktatásban részesülnek, mivel a lakóhelyükön napi bejárással elérhető távolságon belül nem megoldható a magyar oktatás. Igénylési feltétel, hogy az érintettek a megfelelően kitöltött adatlapot eljuttassák a régiók szervezeteihez, Erdélyben a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségéhez (RMPSZ). Szükséges még az érvényes személyazonosító okirat fénymásolata, iskola- vagy óvodai látogatási igazolás eredeti példánya, a moldvai magyarok magyar nyelvű oktatásban való részvétele esetében iskolalátogatást igazoló irat vagy az RMPSZ által kiállított igazolás. A hallgatói támogatás összege 2800 (42 lej) forint, s az a nappali tagozatos hallgató jogosult rá, aki Romániában működő felsőoktatási intézményben alapfokú vagy magiszteri tanulmányait egészben vagy részben magyar nyelven folytatja. Az egyszeri támogatások egy adott tanévre szólnak. A pályázatok postára adásának utolsó dátuma: március 17.

Június 16-áig tart a második félév

Június 16-ig tart a 2016/2017-es tanév második féléve, amely egyhetes félévközi vakáció után február 13-án kezdődött meg. A második szemeszterben egyetlen szünidő lesz, az április 16-ára eső katolikus és ortodox húsvét utáni héten, április 19. és 30. között lesz a tavaszi vakáció. Emellett a diákoknak több szabadnap is jár, nem kell iskolába menniük május elsején, gyermeknapon, illetve pünkösd másodnapján, június 5-én sem. Az oktatási tárca beosztása szerint a nyolcadikos, tizenegyes és tizenkettedikes diákok próbavizsgáját egyaránt márciusban szervezik meg, míg a második, negyedes és hatodikos tanulók országos felmérése áprilisban lesz. Az érettségi vizsgára május 22. és 26. között lehet beiratkozni, a megmérettetést június 6. és 30. között szervezik. A nyolcadikosok számára június 9-éig tart a második félév, az országos képességhelmérőt június 19. és 22. között tartják. Az előző évekhez képest újdonságnak számít, hogy a nyolcadikos vizsgán elért átlagjegy nagyobb arányban beszámít majd a középiskolai felvételi jegyébe, ennek 80 százaléka fogja kitenni az korábbi 75 helyett, a maradék 20 százaléka az általános iskolában elért átlag adja. A diákok zöme számára a nyári vakáció június 17-én kezdődik, és szeptember 10-éig tart.

Kezdődik az iskolai beiratkozás

Február 27. és március 16. között irathatják be az iskolába gyerekeiket a szülők a következő, 2017–2018-as tanévre, derül ki a beiskolázási módszertanból, melyet már közvitára bocsátott az oktatási minisztérium. A tervezet szerint a szaktárca, illetve a megyei tanfelügyelőség honlapjára február 22-én kerül fel az iskolai körzetek listája, ahogy a beiskolázási terveket és a tanintézetekben indítandó előkészítő osztályok számát is ekkor ismertetik. Február 23. és március 2. között valamennyi iskolában nyílt napokat tartanak, a rendezvényen a szülők elbeszélgethetnek az oktatókkal, a gyerekek pedig megnézhetik a tanintézetet. A február 27. és március 16. közötti beiratkozási időszakban hétköznap 8 és 20 óra között, szombaton 9–13 óra között lehet jelentkezni az iskolák titkárságán.

A kitöltött űrlapokat március 21-éig kell feldolgozniuk a tanintézeteknek, míg 22-én számítógépes elosztással határozzák meg, mi lesz azoknak a gyerekeknek a sorsa, akiket nem a körzetükhöz tartozó oktatási intézménybe íratnak. Az eredményeket március 22–23-án teszik közzé, a végleges névsort április 6-áig kell kifüggeszteni. Azokat a gyerekeket kötelező iskolába íratni, akik 2017. augusztus 31-éig betöltötték hatodik életévüket, de ha átmennek a szintfelmérőn, a szeptember elseje és december 31-e között hatodik évüket betöltő gyerekek is beíratathatók az előkészítő osztályba.

Növelték a fejkvóta-támogatást

A kormány döntése értelmében diákonként 700 lejjel növelik az iskolának járó állami támogatás éves értékét. Az úgynevezett fejkvóta így diákonként évi 3740 lejre növekszik idén a korábbi 3043 lejhez képest. A Grindeanu-kabinet intézkedése az állami, felekezeti és magániskolákat is érinti, a támogatás növelését a pedagógusoknak járó bérkiegészítés tette szükségessé. Az alapösszeget különböző mutatók szerint számolják ki, például számít, hogy az iskola a városban vagy vidéken van, mekkora a mérete, milyen könnyen közelíthető meg, így tanintézetként változhat. A bérköltségeket, a különböző vizsgák megszervezését, a pedagógusok továbbképzését, illetve a tanintézet kiadásait egyaránt a fejkvóta alapján kiszámított összegből fedezik.

Tankönyvtörvényt akar a minisztérium

Törvénnyel szabályozná az oktatási tárca a tankönyvkiadást, számolt be Pavel Năstase miniszter az Agerpres hírügynökségnek. Mint mondta, a jogszabállyal meg szeretnék szüntetni a jelenlegi gyakorlatot, hogy a diákok késve jutnak hozzá az új kiadványokhoz. Az oktatási miniszter szerint mindenki tisztában van azzal, hogy a közbizsereg nem zökkenőmentesek, szerinte ezért van szükség egy, a tankönyvkiadás teljes folyamatát szabályozó törvényre. A szaktárca azt szeretné, ha a tankönyvek a speciális beszerzések kategóriába tozoznának, így átlátható és versenyképes módon választanák ki a kiadói jogot elnyerő cégeket.

Elfoglalták széküket az igazgatók

Lezárult az iskolaigazgatók vizsgázási folyamata, az idei tanév második félévét valamennyi tanintézet úgy kezdte, hogy élén négy évre vagy ideiglenesen kinevezett iskolaigazgató áll. Király András oktatási államtitkár a sajtónak elmondta, az igazgatói kinevezések ügye a második szemeszterben nem fogja zavarni az oktatási tevékenységet. Kifejtette, a magyar tannyelvű tanintézetek között nagy arányban vannak azok az igazgatók, akik sikeresen vették az akadályt az őszi versenyvizsgán, így az ő kinevezésük négy évre szól. De számos olyan iskola is van, ahol az ideiglenesen kinevezett vezetők lemondtak annak érdekében, hogy a tanintézet élére visszatérhessen a korábbi igazgató, amit a vonatkozó módszertan módosítása tett lehetővé. Király András arra hívta fel a figyelmet, hogy a szükségmegoldásként kinevezett pedagógusok közül sokan nem rendelkeztek a kisebb-ségi érdekvédelmi szervezet, azaz az RMDSZ ajánlásával, holott ezt előírja a törvény. Elmondása szerint a problémát utólag, helyi szinten próbálják megoldani. A minisztérium augusztusban újabb országos megmértetést szervez, a tervek szerint szeptemberben valamennyi iskola élén sikeresen vizsgázott vezető áll majd.

Többezer diák „tűnt el”

Hargita megyében

Tizenhétézer fővel csökkent közel húsz év alatt az óvodások és iskolások száma Hargita megyében. A jelenség elsődleges oka demográfiai eredetű, a születések számának visszaesésével, a lakosság elöregedésével magyarázható. A Hargita megyei tanfelügyelőség adatai szerint 19 év alatt 17 ezerrel, azaz 24,3 százalékkal esett vissza a gyermekek aránya, míg 1997-ben közel 70 ezren kezdték a tanévet, 2016-ban már csak 51 ezren jelentek meg becsengetéskor. Görbe Péter főtanfelügyelő szerint az aggasztó jelenséghez az említett demográfiai folyamatok mellett az iskolaelhagyás és a kivándorlás is hozzájárul. Ugyanakkor a jelenlegi trendek sem kedveznek, hogy a fiatalok ma a karrierépítésre koncentrálnak, így sokkal később vállalnak gyermeket, mint pár évtizeddel ezelőtt.

Burus-Siklód Botond, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) elnöke szerint a tendencia az ország többi térségére is érvényes. Elmondta, a csökkenő gyermeklétszám miatt Hargita megyében is egyre több az összevont osztály már az általános iskolai képzésben is. A jelenség osztály- és tagozatmegszűnéshez, de akár iskolák bezárásához is vezethet, mutatott rá. Az RMPSZ elnöke arról is beszámolt, hogy a romániai magyar oktatásban öt éve mintegy 162 ezer gyereknek igényelték a Szülőföldön magyarul program keretében nyújtott anyagi támogatást, legutóbb már csak 152 ezren pályáztak. Demeter Gyöngyvér demográfiai szakértő, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem oktatója szerint a drasztikus csökkenésnek több oka is van, de első helyen egyértelműen a születések számának visszaesése áll. Mint rámutatott: Hargita megyében a születési arányszám az 1992-es 12 ezrelékről 2014-re 10 ezrelékre csökkent, azaz ezer lakosra csak 10 születés jutott, de jobb a 8,8 ezrelékes országos átlagnál. A diáklétszám csökkenéséhez hozzájárult az is, hogy sokan külföldre vagy más megyébe költöztek. A hivatalos statisztikai adatok szerint Csíkszereda lakossága 2015-ben 5,5 százalékkal, Hargita megye népessége 2,8 százalékkal csökkent 1997-hez képest. Demeter Gyöngyvér szerint ezzel párhuzamosan a korcsoportok lakosságban belüli aránya is megváltozott, az elöregedés városi és megyei szinten is kimutatható.

A diszkriminációellenes tanácshoz fordult a tanfelügyelőség

Az Országos Diszkriminációellenes Tanácsnál tett feljelentést január 12-én huszonhat apáczais szülő. Úgy vélik ugyanis, hogy törvénytelenül járt el és diszkriminált a Kolozs megyei tanfelügyelőség, amikor a 2016–2017-es tanévben visszautasította az Apáczai Csere János Elméleti Líceum kérelmét a képzőművészeti 5. osztály indítására. A szülők jogi tanácsadását a kolozsvári AGFI csoport (Jogvédő Csoport az Identitás Szabadságáért/Advocacy Group for Freedom of Identity) vállalta. A kolozsvári belvárosi líceum a

2016–17-es tanév előtt kérvényezte egy újabb, képzőművészeti 5. osztály indítását a tanfelügyelőségnek, melyet az illetékes hatóság indoklás nélkül elutasított. Ezután az iskola levélben az oktatási minisztériumhoz fordult, de beadványára nem érkezett válasz. Az oktatási törvény és az új osztályok elfogadására vonatkozó szabályozás szerint egy új osztály indításához legkeveseb 12 tanuló szükséges. Az AGFI csoport közleményében rámutat, az idei tanév előtt kérvényeztek és hagytak jóvá a kolozsvári Romulus Ladea Képzőművészeti Líceumban két 5. osztályt 17, illetve 18 tanulóval, valamint az Octavian Stroia Dráma- és Koreográfiai Líceumban egy 4. osztályt 12 tanulóval. A szülők rosszhiszeműséggel vádolják Valentin Claudiu Cuibus főtanfelügyelőt, ugyanis mint rámutatnak, ez magánbeszélgetéseken többször a román tannyelvű Romulus Ladea-liceumot ajánlotta a magyar diákoknak. Miután az Apáczai-liceum nem kapott engedélyt a képzőművészeti osztály elindítására, összevont osztályt hoztak létre az iskolában, a törvény által felső határként meghatározott 30 fős létszámmal, 32 fővel. Vörös Alpár igazgató szerint a következő tanévtől két fél osztályt kértek az ötödikeseknek, hogy párhuzamosan működhessen az idegen nyelvi és a képzőművészeti képzés.

Nem módosul a felvételi

Egyik napról a másikra nem változtatható meg a gimnáziumi felvételi, ezért idén és a következő évben biztosan nem módosítják a vonatkozó előírásokat, mondta el az *Agerpres* hírügynökségnek Liviu Pop oktatási államtitkár. Rámutatott, a módszertan szerint a felvételi menetét legalább két évre előre meg kell szabni, így egyhamar nem várható változás. A differenciált érettségi bevezetéséről elmondta: erre vonatkozóan két törvénytervezet van a parlament asztalán. Az államtitkár szerint az eltérő szintű vizsga bevezetését az indokolja, hogy mintegy 700 ezer diák végezte el a 12. osztályt, és nem tudott leérettségizni.

P. M.